

İskenderiyedeki müttefik donanma dün denize açıldı

Bütün cephede şiddetli muharebeler devam ediyor

Alman kuvvetleri bir kaç noktadan Meuse nehrini geçtiler

Fransız Başkumandanlığı mevzi harbini bırakarak hareket harbine başladı

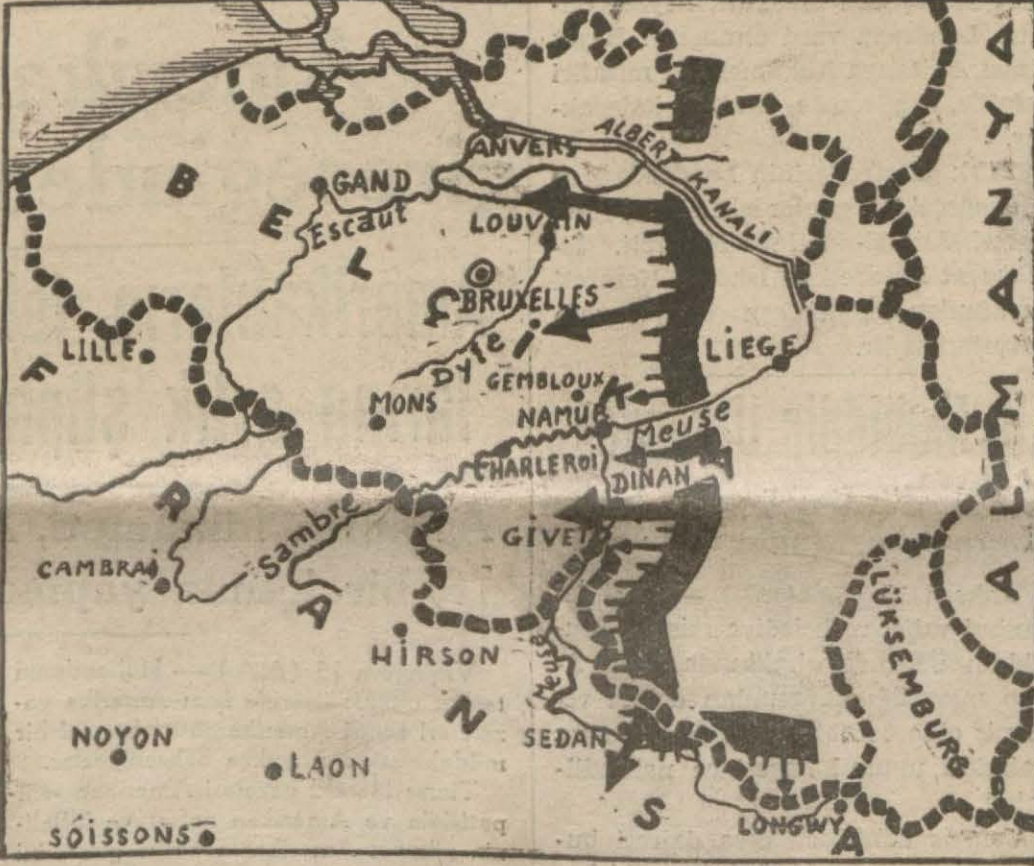
Paris 15 — Meuse üzerinde, Namur'den Sedana kadar olan sahada iki gün evvel başlayan muharebe bütün şiddetle devam etmektedir. Meuse nehri boyunca muharebeye 20 Alman fırkası iştirak etmiştir. Bu muharebeye İngiliz ve Fransızlardan da 20 fırka girmiştir. Şu halde iki taraftan üç yüz bin kişi çarpışıyor demektir.

Almanlar Sedan civarında nehri geçerek bir çıkıntı yapmışlardır. Mukabil taarruzla burası geri alınmıştır. Almanların en iyi hücum kıtalarını kullandıkları görülmektedir. Almanlar Anversten Namur'un batı - şimaline kadar olan hat üzerinde muhtelif noktalarda zırhlı arabalarla şiddetli hücumlarda bulunmuşlardır.

Yeni vaziyet karşısında Fransız kumandanlığı mevzi harbi usulünü terk ederek açıkta hareket harbine başlamıştır. Toplu kumanda tertibine tevessül edilmiş ve hâlen cereyan etmekte olan mukabil taarruzlara girişilmiştir.

150 tayıyareden mürekkep bir müttefik filo Sedan cephesinde Alman kıtalarına şiddetli taarruzlarda bulunmuşlardır. Taarruz Almanların Meuse nehrini geçmekte bulundukları sırada vukubulmuş ve dört köprü tahrip edilmiştir. Bu şiddetli taarruzla Almanların Sedan üzerindeki yürüyüşleri durdurulmuştur. Bütün gün göğüs göğse çok şiddetli muharebe cereyan etmiştir.

Hava hareketinde müttefikler 35 tayıyare kaybetmişlerse de bunun hareketin ehemmiyeti karşısında hiçbir kıymeti yoktur.

Son muharebelerin cereyan ettiği yerleri ve Alman taarruz istikametlerini gösterir harita

Paris 15 — Sedanın cenubunda muharebe bütün şiddetle devam etmektedir. Almanlar burada Maginot imtidat hattını yarmağa muvaffak olduklarını (Devamı 4 üncü sahifede)

B. Roosevelt dün gece B. Mussoliniye yeni bir sulh mesajı gönderdi

Garbî ve cenubî Avrupadaki Amerika tebaası Amerikaya avdet ediyor

Londra 16 — Alınan haberlere göre B. Roosevelt dün gece Hariciye Nazırı ve müşavirleriyle görüşükten sonra B. Mussoliniye yeni bir sulh mesajı göndermiştir. Amerika reisicümhuru harbin başka sahalara yayılmasına mâni olmağa çalışıyor.

Vaşington 16 — Amerika hükümeti garbî ve cenubî Avrupadaki tebaasına Amerikaya avdet etmelerini bildirmiştir. İngiltere ve Fransadaki Amerikalılar Fransanın Bordeaux limanına veya İspanya ve Portekize gideceklerdir. Oradan Amerika vapurları ile Amerikaya döneceklerdir. İsviçredekiler İtalyanın Cenova limanına gidecekler, oradan gene Amerika vapurları ile döneceklerdir. Amerikanın Brüksel ve La Hay sefaretleri vazifelerine devam edecekler.

Milletler Cemiyeti

Arşivlerini merkezî Fransaya naklediyor

Cenevre 16 — Vekayin aldığı şekli üzerine Milletler Cemiyeti, beynelmîl iş bürosu arşivlerini merkezî Fransadaki şehirlere nakletmeğe karar vermiştir. İcap ederse memurlar da Fransaya gideceklerdir.

Alman askerlerinin İsviçre hududundaki manevrası

Londra 16 — Bernden bildirildiğine göre son 3 gün zarfında Almanlar Konstans gölü sahilinde, İsviçre hududunda manevra yapıyorlar. İki memleket arasında şimendifer münakalatı tamamen durmuştur. İsviçrede seferberlik bitmiştir. Bütün askerler mevzilerini almışlardır. Memleket içinde de emniyeti muhafaza için tedbir alınmıştır.

Dikkatler:

«Göz yumma güneşten...»

— Ne düşünüyorsun?
— ...
— Yedi memleket yuttu; sekizincisini de yutuyor... Onu mu?
— Hayır... Tefik Fikretin meşhur bir kuplesini aklımdan geçiriyordum:

Zulmün topu var, kal'ası var, güllesi varsa
Hakkın da bükülmez kolu, dönmez yüzü vardır.
Göz yumma güneşten, ne kadar nuru kararsa
Sönmez, ebedi, her gecenin gündüzü vardır!

— Bırak ki vaziyet tamamen öyle de değil... Zira, hakkın da topu, kalesi, güllesi var...

Harp tebliğleri

Cephelerdeki harekâta dair Fransız ve Alman tebliğleri 6 ncı sahifemizedir.

Gümrük komisyoncularına ait kanun hükmünden istisna edilenler

Ankara 15 (Telefonla) — Ticari muameleleri az olan bazı yerlerdeki tüccarların gümrüğe ait muamelelerini takip için komisyoncu bulamadıkları anlaşıldığından bu yerlerin 1093 sayılı gümrük komisyoncularına ait kanun hükümlerinden istisna edilmesi Vekiller Heyetince kararlaştırılmıştır. Bu kararın cari olacağı yerler şunlardır: Derince, İzmit, Gelibolu, Gemlik, Karabiga, Tekirdağ, Uzunköprü, Mardin, Çobanbey, Reyhaniye, Yayladağ, Karabeyaz, arzus, Süveydiye, Hamam ve Antakya.

Son dakika

Sedanda iki taraf arasında müthiş boğuşma

Almanlar 3 noktada Fransız tahkimatına girdiler, harp devam ediyor

Paris 16 — Bütün cephede şiddetli muharebeler devam ediyor. Harp en son sistem vesaitle, yani tayyare ve hücum arabaları ile yapılmaktadır. Sedanda Almanlar Meuse nehrini geçerek 12 kilometrelik bir çıkıntı husule ettirmişlerdir. Fransızlar yaptıkları mukabil taarruzlarla bu çıkıntıyı yedi kilometreye indirmişlerdir. Fakat muharebe henüz neticelenmekten uzaktır.

Almanlar daha şimalde Dinan'da Meuse nehrini geçmişler ve garbe doğru ilerlemeğe başlamışlardır. Fransız motörlü kıtaları bunlarla harbe tutuşmuşlardır. Vaziyet henüz aydınlanmamıştır.

Son haberlere göre Almanlar Sedan ile Namur arasında yeni kuvvetler getirmişlerdir. Sedanda harp devam ediyor. Almanlar üç noktada Fransız tahkimatına girmişlerdir. Buralarda müthiş bir boğuşma oluyor. Alman hücum arabalarının bir miktar ilerlemesi muhtemeldir. Fakat piyadesi takılıp kaldığından ilerleyemez.

Yunanistan gece yarısı Arnavutluk hududuna takviye kıtaatı göndermiş

Londra 16 — Atinadan alınan haberlere göre Yunanlılar gece yarısı Arnavutluk hududuna takviye kıtaatı göndermişlerdir. Gece Budapeşte ile Atina arasında telefon muhaveresi kesilmiştir.

Son İngiliz tebliği

İngilizler Louven civarında Alman taarruzunu tardettiklerini bildiriyorlar

Londra 16 — Son resmî İngiliz tebliğidir: İngiliz ordusu Louven civarında, Brükselin 20 mil şarkında düşmanın taarruzlarını tardetmiştir.

İngiliz askerî mahafiline göre vaziyet

Londra 16 — İngiliz askerî mahafiline göre vaziyet şudur: Almanlar hücumlarını iki noktaya tevcih etmişlerdir: 1 — Namur - Anvers müdafaa hattı, 2 — Namur - Sedan hattı. Birincide ilk hedef Brükseldir. Louven tahliye edilmiştir. Namur - Sedan hattında Almanlar bazı noktalarda Meuse nehrini geçmişlerdir. Fakat müttefiklerin kütle halinde yaptıkları tayyare hücumları taarruzu durdurmuştur.

Sedanda Almanlar Fransızların bazı tahkimat hattına girmişlerdir. Fakat bunlar esas müdafaa hattı değildir. Maginot hattı Sedanın 20 mil cenubi şarkisindedir ve sağlamdır.

Belçika tebliği

Liege istihkâmları mukavemette devam ediyor

Brüksel 16 — Gece geç vakit neşredilen Belçika tebliğidir: Düşmanın hafif kıtaları askerimizle temas etmiş, birçok çarpışmalar olmuştur. Bunlar lehimize neticelenmiş, düşmanın taarruzları tardedilmiştir. Bir çok Alman tayyaresi düşürülmüştür. Liege istihkâmları mukavemette devam ediyor.

Belçika kralı Liege müdafilerine bir mesaj gödderdi

Londra 16 — Belçika kralı Leopold bu gece Liege müdafilerine radyo ile şu hitapta bulunmuştur: «Liege istihkâmları kumandanı miralay Modar, zabıtlar, küçük zabıtlar, neferler! Liege'i sonuna kadar müdafaa edin, vatan için mukavemet edin. Sizinle iftihar ediyorum.»

Büyük erkânharbiye reisi de müdafilere bir mesaj göndermiştir. Liege kumandanı miralay Modar 914 harbinde Lonsen istihkâmının müdafiidir. Bu sefer de bir istihkâma kapanmıştır.

İtalyada vaziyet

Nümayişler yasak edildi, Conte di' Savoia vapuru mutad seferini yapmak üzere Amerikaya hareket etti

Zürich 16 — İtalyada nümayişler yasak edilmiştir. İngiliz, Fransız ve Yugoslavya sefaretleri muhafaza altında blunuyor. Bazı şehirlerde halk hasmane tezahüratın aleyhinde bulunmuştur.

Conte di' Savoia transatlantiği mutad seferini yapmak üzere dün öğleden sonra Newyorka hareket etmiştir. Vapur çok kalabalıktı. Yolcularını bilhassa memleketlerine dönmekte olan Amerikalılar teşkil ediyordu.

İtalyada bir kararname ile 2 milyar lîret askerî tahsisat verildi

İngiltere aleyhtarı afişler asılmasına devam ediyor. Bu yüzden iki hâdise oldu

Roma 15 (A.A.) — Resmî ceride, bir kararname neşretmiştir. Bu kararname, «İstisnai mahiyetteki ilcaat» dolayısıyla Harbiye, Bahriye, Hava işleri ve İtalyan Afrikası nezaretlerine ceman 2 milyar lîret tahsis edilmiş olduğunu nakittir.

İki mühim nutuk

Roma 15 (A.A.) — Ayan meclisinde maliye bütçesinin müzakeresi esnasında söz alan âyan encümeni reisi Beviç, arazi ve zengin inhisarlar bakımından tok olan garp plütokrasilerinin Akdenizin demir parmaklıklarını kırmak hususunda Duçe tarafından gösterilen azmin İtalyanın mali vaziyeti dolayısıyla hiçbir netice vermeyeceği vehmine kapılmış olduklarını söylemiştir. İtalyanın âyan meclisi bu hesapların yanlış olduğunu ve İtalyan maliyesinin katî zafere sağlam (Devamı 4 üncü sahifede)

Müttefik filo

İskenderiye limanından manevra için Akdenize açıldı

Nevyork 15 — Londradan bildiriliyor: İskenderiye limanında bulunan müttefik filo, manevra için Akdenize açılmıştır.

Kahire 15 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Müttefik donanması, evvelce tesbit edilen program mucibince manevralar yapmak üzere, İskenderiyeden denize açılmıştır.

Millî Rumen bayramı

Reisicümhurumuzla kral Carol arasında telgraflar teati edildi

Ankara 15 (A.A.) — Milli Rumen bayramı münasebetile aşağıdaki telgraflar teati edilmiştir: MAJESTE İKİNCİ CAROL ROMANYA KRALI

Bükreş Romanya milli bayramı münasebetile majestelerine en hararetili tebriklerimi ve şahsi saadetlerle dost ve müttefik Romanyanın refahı için olan iyi temennilerimi arz etmekle çok bahtiyarım.

İsmet İnönü EKSELÂNS İSMET İNÖNÜ REİSİCÜMHUR

Ankara Ekselânslarının benim ve memleketimi için müttefik ve dost sıfatile beyan ettikleri hararetili tebriklerden dolayı teşekkür ederim.

Carol

Türk matbuat heyeti Londrada

Heyet, on gün Britanya hükûmetinin misafiri olacak

Londra 15 (A.A.) — Reuter ajansı tebliğ ediyor:

17 mebusan ve matbuat erkânından müteşekkil bir Türk heyeti, bugün Londraya vasil olmuştur. Heyet âzası, Britanya hükûmetinin misafiri sıfatile, İngilterede on gün kalacaktır.

Türk gazetecilerinin Londrada ikamet edecekleri günler için Harbiye Nezareti, Amirallik, Hava Nezareti, İstihbarat Nezareti ve İskoçya Nezareti tarafından müştereken bir program hazırlanmıştır.

B. Muhiddin Üstündağ

Temyiz dördüncü ceza dairesi beraet karasında ısrar etti

Ankara 15 (Telefonla) — Eski İstanbul valisi ve belediye reisi B. Muhiddin Üstündağ hakkında Sürip A-gop mezarlığı davasından dolayı verilmiş olan beraet kararı temyiz ceza daireleri umumî heyetince nakzedilmiştir.

Temyiz dördüncü ceza dairesi bugün davayı nakzen gördü ve eski kararında ısrar etti.

İzdiham hâdisesi

Müddeiumumî beraet talebinde bulundu. Muhakeme karara kaldı

İzmit 15 (Telefonla) — Sekiz aydanberi, Ağırceza mahkemesinde devam eden Dolmabahçe izdiham hâdisesi muhakemesi bugün son safhaya girmiştir. Müddeiumumî B. Hamdi Doğu mütalâasını serdetti. Suçlulardan İstanbul eski emniyet müdürü ve hâlen Çorum valisi bulunan B. Salih Kılıç ile, o zamanki muavin B. Kâmrânın beraetlerini istedi. Muhakeme karar için 20 Mayıs Pazartesi gününe talik edildi.

940 bütçesi

Ankara 15 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bütçe encümeni 1940 malî yılı bütçe projesinin mayısın son haftasından evvel umumî heyette görüşülmeğe başlanılacağı anlaşıyor.

Macar - Slovak hududu kapatıldı

Macar Nazi organı bir gazete her dakika sansasyonel bir hâdise çıkacağını yazıyor

Tekzipler

Budapeşte 15 (A.A.) — Hükûmet taraftarı «Fuegget Leuseg» ve Uj Magyarsag gazeteleri Macaristanda seferberlik yapıldığına dair çıkarılan şayiaları tekzip ederek hakikatte son zamanlarda zaptedilen erazide bir miktar ihtiyat efradının silâh altına çağırılmış olduğunu yazmaktadırlar. Çekoslovak zabıtları ve ecnebi eksperler tarafından yetiştirilmiş olan bu efradın Macar milleti prensiplerine göre yeniden talim görmeleri münasip görülmüştür.

Diğer cihetten Budapeştedeki Slovak sefareti Slovakyanın Macaristan hududunu kapadığına ve ihtiyatları silâh altına aldığına dair verilen haberi tekzip etmiştir. Neşredilen bir tebliğde Slovakya ile Macaristan arasındaki hudut münakalatının normal bir şekilde devam ettiği kaydedilmektedir.

Budapeşte 15 (A.A.) — (Havas): Macar - Slovak hududu Balassggaramat civarında kapatılmıştır. Diğer taraftan Slovakların 15 Mayısta ihtiyatları silâh altına çağırıldıkları bildirilmektedir.

Budapeşte gazetelerine göre geçen pazartesi Slovakya'da Macar aleyhtarı bir propaganda toplantısı hazırlanmış da bu toplantı 19 Mayıs'a tehir edilmiştir.

Macar tadil taraftarı cemiyetinin gazetesi son nüshasını münhasıran Macar - Slovak münasebetlerine tahsis etmiştir. Gazete Slovakyanın ekonomik vaziyetinin pek müşkül bir halde olduğunu iddia etmektedir.

Budapeşte 15 (A.A.) — Macar nazi organı olan Pesti Ujsag gazetesi, Macar - Slovak münasebetlerinde her dakika sansasyonel bir hâdise vukubulabileceğini yazmaktadır.

Amerikanın harbe gireceğinden bahsediliyor

“Amerikalıların tehdide maruz kaldıklarına artık şüpheleri kalmamıştır,,

Arjantin hükûmeti, Amerika devletlerinin bir içtima yapmasını teklif ediyor

Vaşington 15 (A.A.) — Hollandanın teslim olması üzerine bazı Amerika gazeteleri şimdi Amerikanın muhtemel bir müdahalesinden açıkça bahsediyorlar. Times Herald gazetesi Amerikan sempatisinin ve Amerikan nefret ve infialinin nihayet Amerikanın harbe girmesini

intaç edeceği kanaatindedir. Gazete, büyük bir ordu teşkilini ve 50 bin tayyareci talimini deriş etmektedir. Washington Post da şöyle diyor: «Harp genişlediği müddetçe bitaraf yoktur. Zira bitaraflık mevsimi değildir. (Devamı 4 üncü sahifede)

Almanlar bir İtalyan vapurunu batırdılar

Paris 15 — Bir İtalyan vapuru Felemenk açıklarında Alman tayyareleri tarafından taarruza uğramıştır. Vapur imdad işareti vererek batmak üzere bulunduğunu bildirmiştir.

İngilteredeki Japon aileleri

Kadın ve çocuklar iki grup halinde gidiyorlar

Londra 15 (A.A.) — Reuter'in diplomatik muharririnin öğrendiğine göre, harbin şiddetlenmesinden doğan ve git-tikçe fazlaşan tehlikeler sebebiyle ecümle büyük elçilik ve konsolosluk memurlarının aileleri de dahil olmak üzere 61 Japon ailesinin kadınları ve çocukları önümüzdeki ay içinde Londrayı terke hazırlanmaktadır. Bunlar, iki grup halinde Londrayı terkedeceklerdir. Birinci grup hazıranın bidayetinde, ikinci grup hazıranın ortalarına doğru hareket etliyecektir.

İngiliz amirallığının bir tekzibi

Almanların dört kruvazörle üç İngiliz muhribi batırdıkları doğru değildir

Londra 15 (A.A.) — İngiliz amirallığı tebliği: Almanların Hollandayı ısgalındanberi, Almanya, Hollanda kara sularında, dört İngiliz kruvazörle üç İngiliz muhribinin tahrir edildiğini ve iki kruvazörün ağır hasara uğradığını haber vermiştir. Bütün zayıfları ilân etmek itiyadında olan amirallığın 12 mayıs tarihli tebliğinde bildirilen Seal tahtelbahiri müstesna olmak üzere, hakikatte bu istilâ hareketindenberi İngiliz gemilerinden hiçbirisi ne batmış, ne de hasara uğramıştır. Almanların hava hücumları neticesinde nakliye ve ticaret gemilerimizi zayıflata ve ciddi hasarata uğrattıkları hakkındaki iddiaları da keza tamamen asılsızdır.

İsviçre hududunda büyük bir faaliyet var

Mühim mikdarda Alman ve İsviçre kıtaları hududda tahşid edildi

Almanların İsviçreden Fransaya geçmek istedikleri söyleniyor. Şimalî İsviçreden cenuba gidenler çoğaldı

Zürih 15 (A.A.) — İsviçre hududunda mühim mikdarda Alman kıtaları tahşid edildiği bildirilmektedir.

Bern 15 — Friburg ile Voralberg arasındaki muntakada Alman askerleri arasında son günlerde ehemmiyetli bir hareket görülmektedir. Bu faaliyet halk arasında bazı sinirlilik tevlid etmiştir. Salâhiyyetler mahafil, vaziyetin ciddiyetini bir dakika gözden kaçırmamakla beraber endişeye sebep olmadığı kanaatin-

dedir. Bu mahafil, müstakbel hâdiseleri soğukkanlılıkla nazarı dikkate alıyor. İsviçre kıtaları tayin edilen yerleri ısgal ediyorlar

Bern 15 (A.A.) — Reuter ajansı, İsviçre ordusu başkumandanlığının aşağıdaki tebliğini neşrediyor: Seferberlik süratle ikmal edilmiştir. Kıtaatımız şimdi tayin edilen mevzileri ısgal etmektedirler. Bütün hudutlar, müsella kuvvetlerin muhafazası altındadır. Dahilî (Devamı 4 üncü sahifede)

Demir fiatleri

Ticaret Vekâletinin tebliği

Ankara 15 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir: 1 — 16 numaralı milli korunma kararnamesinin 14 üncü maddesinde sayılan 6, 8, 10, 15 ve 20 milimetrelük yuvarlak çubuk demirlerin, 16 ncı madde hükümlerine tevfiikan, «değer fiat»larının takdiri hususunda, halen Amerikadan getirilmiş olan demirlerin vekâletimizin nezareti altında tekarrür eden fiatları esas itilâz edilmiştir.

Bu esasa tekabül eden yuvarlak çubuk demir fiatlarının, 14 üncü madde haricindeki çubuk demirler fiatlarını da ihtiva eden, tam bir listesi aşağıya dercedilmiştir:

Katlanmış	Katlanmamış
Demir	Demir
Ton başına	Ton başına
Lira	Lira
6 milimetre	237,28
8 »	221,88
10 »	206,46
12 »	196,17
14 »	193,64
16 »	191,03
18 inlâ 32 milimetre	185,89

«Katlanarak demet haline getirilmiş çubuk demirler fiatına katlama ve demet masrafı olduğundan, katlanmamış çubukların fiatı, yukarıda görüldüğü üzere, ton başına 8, 20 lira noksandır.»

Bahsî geçen kararnameye tevfiikan memleketin muhtelif taraflarında mübayaa edilmiş olan 6, 8, 10, 15 ve 20 milimetrelük yuvarlak çubuk demirler için tesviye edilecek fiatlar yukarıda yazılı bulunanlardan ibarettir.

2 — Demir piyasasının hükûmetçe yapılan mübayaa haricindeki durumuna gelince, piyasanın bugünkü şartlarına nazaran, mevcut yuvarlak çubuk demirler fiatlarının yukarıda yazılı fiatlardan fazla olmasını muhik kılaacak sebep görülmektedir.

İngiltere - Fransa ve Belçika arasında malî anlaşma

Londra 15 (A.A.) — İngiltere, Fransa ve Belçikanın müşterek zafelerini temin için üç memleket arasında da malî ve nakdî tesanüt yapılmasını istihdaf eden üç taraflı malî anlaşma dün imzalanmıştır.

Yeşilirmak taşı

Sekiz köyü, bir çok bahçe ve yolları su bastı

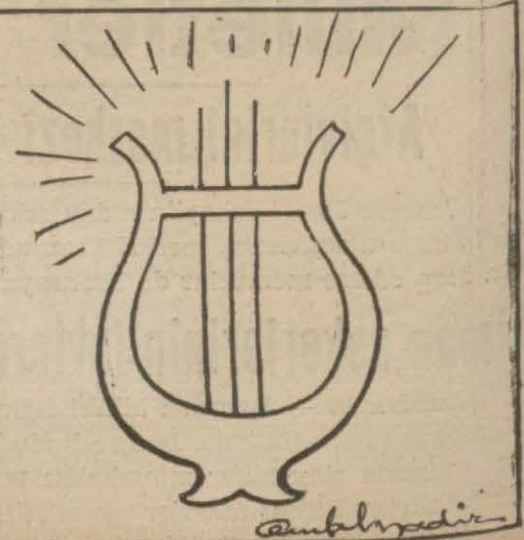
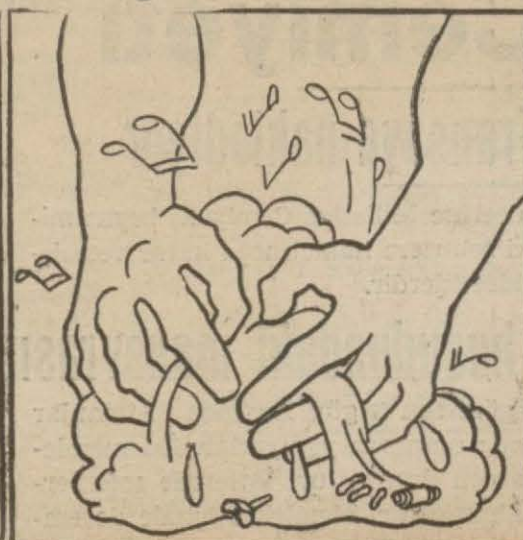
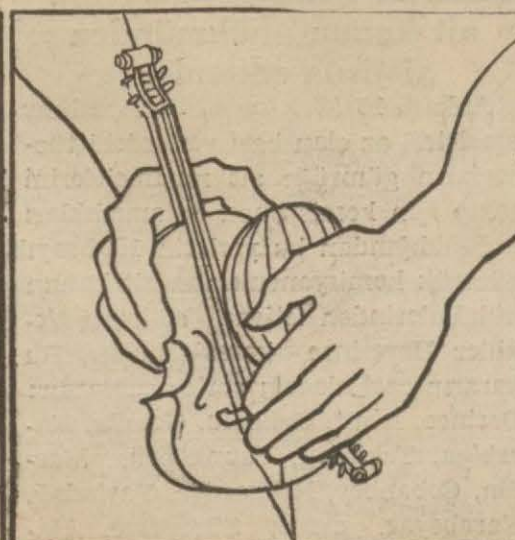
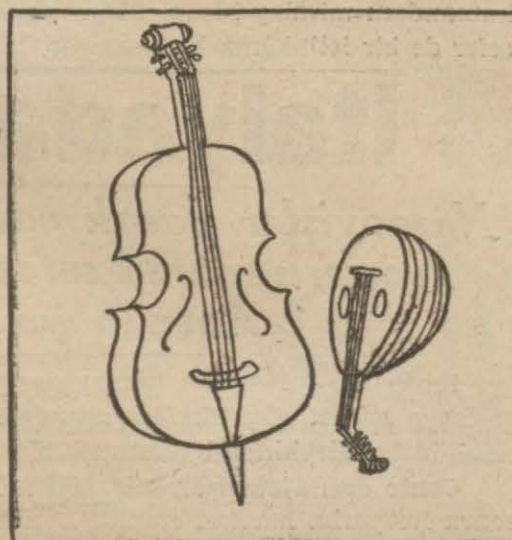
Amasya 15 (A.A.) — Yeşilirmak yeniden taşmış ve Kızılca, Karasenir, Kayabaşı, Karaköprü, Aksabur, Kapıkaya, Bolmehük, Kavakçayırı, köylerle Amasya şehrinin civarındaki Yazı, Meydan, Orman, Sıraböcekhan bahçeleriyle güzergâh yolları muhtelif noktalardan su basmıştır.

Karasenir köyünde su altında kalan dört evde otuz nüfusun kurtarılmasına çalışılmaktadır. Gittikçe yükselmekte olan sular bundan evvel büyük zararlara sebep olan seviyeye yaklaşmakta devam ediyor. Bundan başka Yeşilirmaka karışan Tersakan ve Çekerek ırmakları da aynı şekilde feyzana başlamıştır.

Bazı vergi ve resimlere yapılacak zam lâiyhası

Ankara 15 (Telefonla) — Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınması hakkındaki kanun lâiyhası bugün Büyük Millet Meclisi âzasına dağıtılmıştır. Başlıca esaslarını dün bildirilmiş olduğum bu lâiyha yarın meclis umumî heyetince görüşülecektir.

Maarif Vekilimizin tarifine göre:

AKŞAMDAN AKŞAMA

Hitlerin düşmanları:

Firavun, Musa, Papa, müftü, ihtilâci ve mantık...

Tarih muhtelif cihangirler kaydedir. Bunların en büyükleri Türk irkındandır. Diğerleri de malûm: İskender, Sesar, Napolyon, ilh... İşte Hitler de bunlardan biri. Ancak henüz şahrem şahrem kanlı bir gül olamadı. Bir alev koncası halinde! Zira istilâ ettiği topraklar anavatanının şimdilik yüzde yüz ellisi kadar ya var ya yok. Şayet gayelerini tahakkuk ettirebilirse, yani Majinoyu deler, demokrasilerin hepsini birden ezerse; işte o zaman büyük cihangirler arasında mevki alacak.

Görülüyor ki henüz epeyce faaliyet lazım...

Fakat başka bir cihetten Hitlerin tarihte emsaline raslanmadık bir muvaffakiyeti var. Buna muvaffakiyet bile demek azdır: Mucize âdetâ bu!

Eskiden birbirinin gözünü oyacak derecede aralarında düşman olan şahsiyet, mevcudiyet ve kuvvetleri barıştırmak, sarmaştırmak kabiliyeti... Hitler arada sırada kendinin sulhü olduğunu söylemiştir... Bu anlatacaklarım nazarı itibara alırsa cidden haklı var.

Papa... Haham... Müftü... (Şayed mevcut bulunsaydı: Şeyhülislam) binlerce senedenberi aralarında boğuşan ve asla sulh etmeyecek hissiyi veren, bu üç dinin mümessilleri onun karşısında sevgili üç kardeş keşilmişlerdir.

Papanın söyledikleri nazi düşmanlarının hepsine birden ne sempatik geliyor. Onu dinlerken, haham, makas değmedik sakalını tatlı tatlı sıvazlıyor; müftü kavuşunu sallıyor. Protestan ve ortodoks rahipleri de Papayı yerdin göge kadar haklı buluyorlar.

(Keza, Buda kâhininin tasvikkâr bir hal aldığı muhakkaktır.)

Yalnız dinler bakımından mı? Masonlar, libre - penseur'ler, zındıklar da bu din mümessilleriyle aynı safta...

Vatikanın «Osservatore Romano» isimli naşiri efkârı eskiden 20 bin satılırken şimdi sürümünü 300 bine çıkarmış. Faşist gençler bu gazetenin nüshalarını toplayıp yaktıkları sırada: «Beynelmilel Yadudilerin ve Farmasonların fikirlerini neşrediyor!» diye haykırıyorlar. Garip tezat! Evvelâ muğalata sanılıyor. Fakat haklıdır! Doğru itham etmişler! Ne tecellidir cidden...

Dahası da var: Hitler, karşı cephe, en muhafazakâr, istibdad en meyvalı, yahud en liberal hükümdarlarla Reisicümhurları ve bunların ta yanı başında isyanı, ihtilâci, anarşist ruhlu baldırı çıplakları saf haline getirdi. Hindin paria'sı ile Amerikanın milyarderini aynı temennide...

Dindar, milliyetçi, beynelmileliyetçi, kozmopolit, kapitalist, proletarya, hattâ öyle sanırım ki samimi fikri alınacak olursa komünistlerle faşist... (Zira bunlar da için için üzülmekte: «Yahu, çok fırsat veriyoruz... Pek genişliyor... Yanlış bir manevra yapmış olmuyalım, aman...» diye düşünmektedirler!)

Şayed öteki dünyadan bu cihan seyrediliyorsa, eminim, Salâhaddinî Eyübî ile aslan yürekli Rışar, elele tutuşmuşlardır: «Bre! Majino delinmesin!» diye bekliyorlardı.

Firavunların ruhu, Mısıri himaye

ŞEHİR HABERLERİ

Umumî Meclis nisan içtimalarını bitirdi

Uskûdar ve Kadıköy imarına aid nâzım plânlar kabul edildi

Umumî meclis dün B. Faruk Derelinin riyaseti altında toplanmıştır. İlk olarak Uskûdar ve Kadıköy imarı nâzım plânına ait mazbata okundu. Mazbatada Çamlıca'nın plânı harici bırakıldığı, Haydarpaşası lisesi önündeki yolun da iskân muntazası olarak muhafaza edilmesi doğru görülmüştür. İmar için hükümet nezdinde teşebbüste bulunulması isteniyordu.

İmar müdürü Çamlıca'nın da etütleri yapıldığını söyledi. B. Avni Yağız, tatbikat plânı yapılmadığı için halkın tasarruf hakkının müşkülata uğradığından şikâyet etti. Nafia encümeni reisi B. Cevdet İmar kadrosu dar olduğu için, plânın ancak 35 senede ikmal edilebileceğini, Harita müdürü, yapılan işlerin, şehrin umumî bünyesini gösteren iptidal bir plân olduğunu söyledi.

Vali B. Lütfi Kırdar hatiplere cevap vererek bir seneye kadar tatbikat plânlarının mümkün olduğu kadar hazırlanacağını bildirdi. Bunun üzerine, Uskûdar ve Kadıköy imarı nâzım plânları kabul edildi.

Tramvay ve Elektrik idaresinin bilanço-ları hakkındaki mazbatada sarfiyatı teca-vüz eden bazı muamelelere işaret ediliyor, bazı memuriyetlerin fazla, bazılarının da noksan olduğu zikredilerek mürakiplerin zamanında kontrol etmedikleri kaydedildi.

B. Ekrem Tur, mürakipleri müdafaa etmiş, fakat Elektrik, Tramvay idaresini şiddetle tenkid etmiş, münkaşalardan sonra mazbatalar kabul ve idareler ibra edilmiştir.

Bundan sonra Belediyenin satın alaca-

ğı 35 otobüs için mübayaa masrafı 65 bin ve garaj için de 35 bin lira olmak üzere 100 bin liralık tahsisatın evvelce verilen miktara ilâvesine dair mazbatalar kabul edildi, Belediyenin Belediye kooperatifinden alacağının 942 mayıs nihayetine tecillî-ne karar verilerek Belediye zabıtası tallimatnamesinin müzakeresi tamamlandı.

Vali B. Lütfi Kırdarın riyasetinde toplanan üçüncü celsede Vali, bütçenin kabul edildiğine işaret ederek 900 bin liralık bir varidat noksanlığına rağmen, mesal programına hâlel gelmediğini, Belediye zabıtası tallimatnamesinin tamamen ikmal edildiğini ve 35 otobüs mübayaa tahsisatının kabulünden dolayı teşekkürlerini bildirerek Meclisin nisan toplantısına nihayet verdi.

Avrupa trenlerinde intizamsızlık

İsviçre hükûmeti transit yolcu vizesi vermiyor, İngiltere ve Fransadan yolcu gelmedi

Belçikadaki harp vaziyeti dolayısıyla Avrupa trenlerinde husule gelen intizamsızlık azalmaktadır. Harbin ilk günü Paris'ten kalkan Semplon katarı memleketimize 8 saat rötarla gelebilmişti. Dün sabah mutad olarak 7,20 de gelmesi beklenen Semplon ekspresi 8,30 da gelmiştir. Konvansiyonel ise 7,40 ta Sirkeci garma girmiştir.

Manş denizinde nakliyat tatil edilmiş olmakla beraber, İngiltere yolcularının tayyare ile Fransa'ya geçmeleri temin edilmiştir. Maamafih, Belçikada harp başladığındanberi şehrimize Semplon ile İngiltere ve Fransadan yolcu gelmemiştir.

İsviçre hükûmeti de seferberlik ilân ettiğinden, yolculara transit vize dahi vermemektedir. Maamafih bu kararın birkaç güne kadar tatil edileceği söyleniyor. Son üç, dört gün zarfında Semplon katarından bir tek İsviçre yolcusu çıkmamıştır. Dünkü konvansiyonel ile bir İtalyan demir tacirle iki Yunanlı boya taciri ve bir Amerikalı bütün şirketi mümessili şehrimize gelmiştir.

KÜÇÜK HABERLER:

★ Ortaköyde Erkek İsmail adında birini bıçakla öldüren İsak ve Sadığin muhakemeleri dün birinci ağırceza mahkemesinde yapılmıştır. Her ikisinin müstereken İsmaili öldürdükleri sabit olduğundan, İsakla Sadığin dokuzar sene ağır hapse konulmalarına karar verilmiştir.

★ Samatya'da oturan Burhaneddin isiminde bir genç, evvelki gece saat yirmi ikide doğru, Sirkeci'den Yedikule'ye gitmekte olan vatman Ethem'in idaresindeki tramvay arabasına atlamak istediği sırada muvazenesini temin edemiyerek düşmüştü, başından ağır surette yaralanmıştır. Burhaneddin, Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır. Hâdisede vatmanın bir sun'u takdiri olmadığı anlaşıldığından hakkında muamele yapılmasına lüzum görülmemiştir.

İçin, İngilizlere ve kral Faruğa müzaheretini veriyordur. Musa da beraber!

Hülâsa, ölü, diri, sağ, sol, maşrik, mağrip, şimal, cenub, hep onun aleyhinde...

Kimyadaki işba kanunu... Biolojideki nefsinin koruma kanunu... Mantık-taki akli selim ve estetikteki zevki selim kanunu hep aleyhte...

Nihai galebenin elde edilmesi için yalnız şu şehri almak, şu araziye istilâ etmek kâfi mi?... Binlerce senelik ihtilâflarını unutup, kilid kürek olup cephe kuran bu yaman maddî ve manevî düşmanları hep birlikte yenmek lazım... Kolay iş değil...

(Vâ - Nû)

Karilerimizin mektupları

Tütün ihracatçıları sıkışık vaziyette

Tütün ihracatçılarından bir mektup aldık. Ankara'ya, haklarını müdafaa etmek üzere bir heyet gönderdiklerini bildiriyor ve şöyle diyorlar:

«Eskiden her memleketi ihracat yapılabiliyorduk. Şimdi, küçük memleketlerin ortadan kalkmasıyla her piyasa kapandı. Almanyanın vaziyeti malûmdur. Fransa'ya ihlas idaresi ölü fiyatına 3,5 milyon liralık satış yaptı. İngiltere ile 10 milyon liralık ticaret ise bir tek firmanın eline terk edilmiş gibidir. Biz yüz kadar tütün ihracatçısının vaziyeti göz önünde bulundurulmalıdır!»

Tütünçüler ilâveten diyorlar ki: «Senelerdenberi en müşkül zamanlarda en buhranlı günlerde tütünlerimizi Avrupa'ya ihraç eden biz olduğumuz halde bugün biz bundan mahrum etmek ve bu ekmeğimizi elimizden almak ve memleketi ettiğimiz bu kadar hizmetleri unutmak revai hak mıdır? Ve bizim halimiz ne olacaktır? Piyasaya umum Türk tütünçüleri iştirak etmeyip de memleketi yetiştiren elli altmış milyon kiloluk tütün mahsulünü yalnız ihlaslar idaresiyle bir tek hususi firma mübayaa edecek olurlarsa rekabet kalır mı? Rekabet olmazsa müstahsilin malı hakiki kıymetini bulur mu?»

30 sene hapis

Bekçiyi sabun kazanına atan Mansur idamdan kurtuldu

Kantarcılarda Ahmed Nural sabun fabrikasından sabun çalmak isterken kendisine mâni olan fabrika bekçisi Şevkiyi iple boğarak cesedini, kaynamakta olan sabun kazanına atan Mansurun muhakemesi dün birinci ağırceza mahkemesinde bitirilmiştir.

Muhakeme neticesinde Mansurun, hırsızlık yapmak isterken bu suçunun meydana çıkarmasını temin için bekçi Şevkiyi teammüden öldürdü kazana attığı sabit görüldüğünden, hareketine uyan Türk ceza kanununun 450 nci maddesine tevfi kanununa karar verilmiştir. Ancak, Mansurun 1334 doğumlu olması göz önünde tutularak idam cezası, otuz sene ağır hapse tahvil edilmiştir. Mansur, ölen Şevkinin vârislerine de bin lira ölüm tazminatı ödeyecektir.

Kadıköy Halkevinin konseri

Kadıköy Halkevinde: 17 mayıs cuma akşamı saat 21 de Süreyya sineması salonunda Kadıköy Halkevi orkestra ve korusu tarafından bir konser verilecektir. Davetiye-ler idareden alınır.

Sebebi anlaşılmayan cinayet

Bir genç iki kişiyi ağır surette yaraladı

Dün Eyüpte bir cinayet işlenmiştir: Ali isiminde bir genç, Münver adında bir kadını birlikte sabahleyin erkenden bir kur gezintisi yapmaya karar vermiş ve beraber-ce Eyüp surlarına doğru yola çıkmışlardır. İki genç, epeyce yürüdükten sonra yeşillik bir yerde birkaç dakika dinlenmek üzere oturmuşlardır. Bu sırada; arkalarından gelmekte olan bir adam da, onları oturduğu yerin biraz yan tarafında oturmuş ve az sonra da onlara hitaben birtakım sözler sarfetmiştir. Ali, adamın bu hareketinin doğru olmadığını ihtar ederek yollarına devam etmek istemişse de meçhul adam bu sefer, ansızın cebinden bir tabanca çıkar-mış ve iki gencin üzerine iki el ateş etmiş-tir. Çıkan kurşunlar Ali ile Münver'in göğüslerine isabet ederek yaralamış, her iki-si de oldukları yere yıkılmışlardır. Meçhul adam, bu işi yaptıktan sonra koşarak ortadan kaybolmuştur. Silâh seslerini işiten zabıta memurları vaka yerine geldikleri zaman iki yaralıdan başka kimseyi bulamamışlar, ikisini de otomobille hastaneye kaldırmışlardır.

Polis memurları, derhal meçhul adamın hüviyetini tesbit etmek üzere faaliyete girmişler ve az sonra, bu adamın Mehmed isiminde bir olduğunu tesbit etmişlerdir.

Memurlar, Mehmed'in evine giderek âni bir araştırma yapmışlar, ve Mehmed, cinayette kullandığı tabancasıyla birlikte yakalamaya muvaffak olmuşlardır. Mehmed işlediği kanlı hadiseyi itiraf etmiş, yalnız bunu niçin yaptığını söylememiştir. Tahkikat devam etmektedir.

Tabanca ile oynarken yaralandı

Kadıköyde oturan on iki yaşlarında Emin isiminde bir çocuk, bir tarlada dolaşmakta iken bir tabanca bulmuştur. Emin, tabanca ile oynamaya başladığı sırada eli tetiğe gitmiş ve ateş almıştır. Çıkan kurşun, Emin'in sol koluna isabet ederek yaralanmasına sebep olmuştur. Çocuğun, istimedine yetişenler zabıta'yı haberdar etmişler, yaralı Haydarpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Şimdi polis, bu tabancanın o tarlaya kimin tarafından bırakılmış olduğunu tesbite uğraşmaktadır.

Raki içerken kanlı kavg

Ahmed, Hamid ve Cahid isimlerinde üç arkadaş, dün Dolapdere'deki bir ahbablarını ziyarete gitmişler, bu işi gördükten sonra orada bir meyhaneye oturup içmişlerdir. Bu sırada aynı yerde içmekte olan Hüseyin ve Cafer adlarında iki arkadaş, yeni gelenlerle alay edici şekilde sözler söyleyince iki grup arasında kavg çıkmış, az zamanda iş büyümüş, Cafer bıçakla İstinyeli Ahmed'i muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Bu esnada diğerleri Cafer'in elinden bıçağı almak için uğraştıkları bir sırada Cafer de ellerinden yaralanmıştır.

Hâdiseye el koyan polis memurları yaralıları tedavi altına aldırılmışlardır. İcâp eden kanuni muamele yapılmaktadır.

İSTANBUL HAYATI

Bu nasıl bahar?

Takvimlere bakılırsa, geçen salı günü, eski mayısın iptidası; havaya bakılırsa yeni şubatın sonu idi. Havanın o kepezeliği ne idi? Yaz geldi diye sırtımızdan pardesileri çıkarmağa hazırlanırken, sandıklardan, gardroplardan naftalini paltoları çıkarıp omuzlarımızı yükledik.

Sabahleyin kapının önünde sert rüzgâr şamarlarıyla gözlerim sulanınca eski zamanları hatırladım. Hey gidi günler hey... Vaktile İstanbul halkının

ağır başlı kısmı Hıdırellez bahar iptidası saymazlar; onu biraz da kipti bayramı addederek Hıdırellez eğlencelerine iştirak etmezlerdi. İstanbul'un asıl bahar başlangıcı, mayıs iptidası idi. O gün şehrin muhtelif mesirelerine

akınlar olur, geç vakitlere kadar eğlenciler yapıldı. Aynı gün İstanbul Tahtakale civarında oturan Araplar da Çırpıcı çayırında şenlikler tertip ederlerdi. Hattâ, o gün bahar iptidası olduğu için taze süt içmek de âdet hükmine girmişti. Çocukluğunda ailelerle iştirak ettiğimiz bu gezintilerden sıcağın bunalıp buram buram ter döktüğümüzü çok iyi hatırlıyorum.

Bugün de mayıs gene o mayıs, dünya gene o dünya amma; sairin iddiasının aksine olarak, âlem gene ol âlem değil, deveren da ol deveren uymuyor. Bu sene havanın gidişatı da Avrupa siyasetine ayak uydurdu galiba. Haniya bahar, nerede lâtif havalar?...

Haftalardanberi gazinocuların, sayfiye meraklılarının ağızlarını bıçak açmıyor. Rasladığım ahbablar derd yanıyorlar:

— Yazlık ev kiraladık, fakat hava bir türlü ısınmadı ki, taşınalım. Kira beyhude işliyor. Bahçelerde gezceğimizi şu mevsimde, mangal başında oturuyoruz.

Tanıdığım gazinocular hep:

— Bahçeyi düzelttik, herşeyi hazırladık amma, kendi kendimize büfelerde ocak etrafında pinekliyoruz. Soğuk yüzünden sineler bile çıkmadı ki, avlayarak vakit geçirelim. Soğuk geçen hergün, bizim kazançlara bir tekme vuruyor, diye şikâyet ediyorlar.

Tramvayda kalın paltosuna sımsıkı sarılmış bir baba dostuna rasladım:

— Mayısın sonuna yaklaştık amma, havalar bir türlü ısınmadı. Dedim. Kaşlarını çatıp:

— Hummm... dedi. Takvime bakıp da aldanna bayım. Eski adamlar, uzun kıştan usanma mevsimleri kendi arzularına uydurmağa kalkmışlar, kendilerini avutmak için kış bittirmeden baharı getirivermişler. Fakat umduklarını bulamayınca her soğuk güne bir fırtına ismi takmışlar. Takvimi ça, bahar aylarına bir göz gezdir. Baştan başa fırtına isimlerle dolu... Kırılmaç fırtınası, sitte sevî fırtınası, çiçek fırtınası, kolay fırtınası, filiz koparan fırtınası, ülker fırtınası, günlerce devam eden isimsiz ve birçok meyva isimleri almış sürü sürü fırtınalar, takvimdeki yaz mevsiminin ortalarına kadar devam eder.

Müştehi bir tebessimle ilâve etti:

— Bu fırtınalar nedir, biliyor musun? Kâğıd üzerinde kış, yaz yapmağa çalışanların, kendilerini avutmak için hakiki kışa verdikleri isimler...

Cemal Refik

★ Bazı otellere ötedenberi hasta kabul edildiği görülmektedir. Bu usule nihayet verilmesi ve hasta kabul eden oteller hakkında takibat yapılacağı bildirilmiştir.

Bay Amcaya göre !...

— Doktorluğun en güç tarafı nedir biliyor musun bay Amca?..
B. A. — Gazetecilerin diline düşmek!

— Hayır, bilakis, bu yüzden nice meslekdaş meşhur olmuştur!.. Güç olan bu değil...

... Ümitsiz bir hastaya vaziyetini bildirmek...

... Geçen seneye kadar fatura gönderir, meseleyi hallederdim. Fakat bu sene bunun mânası kalmadı...

... Yeni bir formül düşünüyor...
B. A. — Bir Avrupa seyahat et bayım...

Belçikada göğüs göğüse çok şiddetli muharebeler oldu

(Baştarafı 1 inci sahifede)

bildirmişlerse de bu haber doğru değildir. Sedan Maginot imtidat hattının dışındadır.

Almanlar asıl Maginot hattına da mevzii taarruzlarda bulunuyorlar ve buralarda da şiddetli çarpışmalar oluyor.

Paris 15 (A.A.) — Fransız akşam tebliğinden sonra Havas ajansı hareket hakkındaki aşağıdaki malumatı vermiştir:

Bugün Sedan bölgesinde Alman motorlu kollarının nüfuz ettiği Fransız müdafaa tertibatı Maginot hattı aksaminde değildir. Maginot hattı büyük istihkamlarla İsviçre hududundan Montmedy'ye kadar tamamen masumdur. Montmedyden Şimal denizine kadar yalnız beton sığınak şeklinde işlah edilmiş sahra mevzileri mevcuttur. İşte Sedandan Namure kadar bütün Meuse boyunca Almanların saldırdığı mevziler bunlardır.

Brüksel - Namur yolu üzerinde Gembloux istikametinde yeni bir Alman taarruzu kaydedilmektedir. Almanlar muazzam kuvvetler sevk etmişlerdir. Topçu kuvveti az, fakat Fransız piyadesine bomba ve mitralyöz ateşle hücum eden tayyare kuvvetleri muazzamdır.

Bütün gün Fransızlarla Almanlar göğüs göğüse çarpışmışlar ve Almanlara mukabil hücumlar yapan Fransız zırhlı arabaları, motorlar geçtikten sonra düşmanın arkadan gelen piyadelerine dönerek onlara hücum etmişlerdir.

Yeni bir devre açılmaktadır. Bu devre Fransız kumandanlığının tatbiki karar verdiği harekât harbi devresidir.

Muharebe vaziyeti

Paris 15 (A.A.) — Havas ajansı, Brükselin şark muntakasıdaki askeri harekât hakkında saat 13 de aşağıdaki malumatı vermektedir: İngiliz ve Fransız kuvvetleri, Maasticht geçitlerinden çıkan Alman kuvvetlerine Fransız motorlu cüzütamları tarafından indirilen durdurucu kuvvetli darbelerden istifade ederek bütün hat üstünde süratle mevziler hazırlamakta ve buralara sağlam surette yerleşmektedirler. Alman ileri kolları, bu hat üzerinde, Gemblous'da irtibat tesis etmişlerdir. Alman taarruzu püskürtülmüş ve düşman ciddi zayıata uğramıştır.

Meuse üzerinde, Namurden Sedana kadar olan sahada iki gününberberi çok şiddetli muharebeler cereyan etmektedir. Dün Almanlar, nehrin müteaddit noktalarında geçmeğe teşebbüs etmişlerdir. Alman tazyiki, meydan muharebesinin iki noktası üzerinde kendini göstermektedir. Bu iki noktadan biri Dinantın şimalidir ki Almanlar burada nehrin sol sahilinde yalnız bir iki yerde tutunmağa muvaffak olmuşlardır. Diğer nokta Sedan muntakasıdır ve bu muntakada hâlen büyük bir meydan muharebesi devam etmektedir.

Dün Almanlar şiddetli bir taarruz neticesinde Meuse'un sol sahilinde tutunmağa ve cennupa 6-7 kilometrelik derin bir girinti teşkiline muvaffak olmuşlardır. Öğleden sonra bu girintinin şark kısmı Fransızlar tarafından geri alınmıştır.

Bu Fransız mukabil taarruzu, müttefik tayyarelerinin katı müdahalesi ile takviye edilmiş ve Alman kuvvetleri üzerine binlerce ton bomba yağdırmışlardır. Fransız ve İngiliz tayyareleri, bütün öğleden sonra ve bütün gece Sedan muntakasının heyeti umumiyesi üzerinde bombardımanlara devam etmişler ve Alman ordusuna muazzam zayıat vermişlerdir.

Paris 15 (A.A.) — Havas, saat, 13,15 de dün akşamki askeri vaziyet hakkında aşağıdaki malumatı veriyor: Almanlar, Dinant'ın şimalinde ve Sedanın cenubunda birkaç noktada Meuse'ü geçmeğe muvaffak olmuşlardır. Fakat

şiddetli hava kuvvetleri müzaheretini ile yapılan müttefik mukabil hücumları, bunların bir kısmını büyük zayıatla ırmaklara dökmüşlerdir. Muharebe, bu sabah devam ediyordu.

İngiliz tayyarelerinin faaliyeti

Londra 15 (A.A.) — Hava işleri nezaretinin bir tebliğinde kendilerine avcı tayyareleri de refakat etmekte olan bombardıman tayyarelerinin dün Fransız tayyareleriyle birlikte Meuse üzerinde cereyan etmekte olan büyük harpte faaliyete geçmiş oldukları bildirilmektedir. Pek aşağıdan uçan bu tayyareler düşmanın tahşüt merkezlerine ve tanklarına muvaffakiyetle taarruz etmişlerdir. Tayyarelerimiz köprüleri tahrip etmişler ve 15 düşman tayyaresini düşürmüşlerdir. Zayıatımız elde edilmiş olan neticeye bakılacak olursa pek o kadar ağır değildir ve 35 tayyareden ibarettir.

Liège'de vaziyet

Berlin 15 (A.A.) — (D. N. B.) bildiriyor: Alman kumandanı, dün Liège şehri Alman garnizonunu teftiş etmiştir. Belçikalıların elinde bulunan birkaç kale, dün, Liège kalesini ve şehrin varoşlarını bombardıman etmiştir.

Liège'in cenup ve şarkındaki istihkamlar etrafındaki mücadele hakkında (D. N. B.) nin iyi haber alan bir menbada öğrendiğine göre, Meuse'un garp sahilinde kâin Lantin ve Loucien kaleleri 13 mayısta elde edilmiştir. Tancremont - Pepinster kalesi, ağır topçu tarafından bombardıman edildikten sonra, ateşi kesmiştir. Namur istihkâmından iki kale de alınmıştır.

Belçika prensleri Londrada

Paris 15 (A.A.) — İstihbarat Nazırı B. Frossard, gazetelerin yazdıklarının hilâfına olarak, Belçika veldihti ile diğer küçük prens ve prenseslerinin İtalyada değil, fakat Londrada bulunduklarını bildirmiştir.

Belçikada silâh altına çağırılanlar

Brüksel 15 (A.A.) — Milli müdafaa Nezareti, ihtiyat sınıfına mensup yaşları 16 ile 35 yaş arasında bulunan gençlerin işlah altına alınacağını bildirmiştir. Muvakkaten askeri hizmetten istisna edilenler de orduya alınacaklardır.

Belge ajansı, vaziyetin salâh kesbetmeğe devam ettiğini, ve müttefik sefa-reterlerin hükümet merkezini terketmeleri mevzu bahis olmadığını bildirmektedir. İyi haber alan mahfillerde beyan edildiğine göre, Belçika ordusunun erkânıharbiye reisi general Michiels müttefiklerin yüksek harp meclisinde Belçika'yı temsil edecektir. Bu meclisin pek yakında toplanacağı zannedilmektedir.

Paris bombardıman edilmedi

Paris 15 (A.A.) — Paris ile bu muntakanın bombardıman edildiğine dair verilen haber katıyetle tektzip edilmektedir. 13 mayıs saat 14,30 danberi hiçbir tehlike işareti verilmemiştir.

Belçika ticaret heyeti Moskova

Moskova 15 (A.A.) — Ekonomi Nazırı B. Erickson riyasetindeki Belçika ticaret heyeti dün Moskovaya gelmiştir.

Matbuat balosu

Matbuat balosunun bu yıl Taksim bahçesinde yeni yapılan Belediye gazinosunda verilmesi kararlaştırılmıştı. Gazinonun işletilmesi bir Romanyalı gruba ihale edildiği ve gazino ile bahçedeki tertibatı ikmal için devam eden işler henüz bitmediği için tertip heyeti balonun hazırlana bırakılmasını tercih etmiştir.

Matbuat balosu bu suretle bir bahar gecesinde bütün zevk ve eğlencesini de toplamış olacaktır.

İsviçre hududunda büyük bir faaliyet var

(Baştarafı 1 nci sahifede) emniyet müemmindir. İsviçrenin bitaraf-lığının ve istiklâlinin muhafazası, bütün müsallâh kuvvetlerimizle temin edilmiştir.

İsviçre bitaraftıktan ayrılmıyacak?

Bern 15 — Resmî bir tebliğ, İsviçrenin bitarafağından şüphe etmek hedefini güden haberleri tektzip etmektedir. Tebliğde bu husustaki haberlerin yalan olduğu, memleketin menfaatlerine muhalif bulunduğuna, İsviçrenin ananevi bitarafağını idame edeceği bildirilmektedir.

Almanlar İsviçreden geçmek istiyorlarmış

Londra 15 — Yorkshire Evening News gazetesinin diplomasi muharriri yazıyor: Alman haberlere göre Almanlar İsviçreden geçerek Fransaya girmeği ve Belfort müstahkem mevkiini ele geçirmeği düşünüyorlar. İsviçreli bir hareketi karşı mukavemete hazır-
dır. Ancak Almanyanın şimalden hareketi İtalyanların da cennupa İsviçreyi istilâ etmelerine bir işaret olacak, binaenaleyh vaziyet nazik bir şekil alacaktır.

B. Mussolini bu harekâtı müttefiklerle harbe girmeden yapabileceğini ümid etmektedir. Dalmasya sahillarını işgal etmekten şif müttefiklerle harbe girmek için vazgeçmiştir.

Amerika, İsviçredeki tebaalarına dönmelerini bildirdi

Londra 15 — Amerika hükümeti İsviçredeki tebaalarına, Amerikaya dönmelerini avdet için de İtalyan limanları yerine Fransız limanlarını tercih etmelerini bildirmiştir.

Amerikanın harbe gireceğinden bahsediliyor

(Baştarafı 1 inci sahifede) Efkârı umumiye husule gelen seri değişiklik üzerine bu efkârı umumiyenin Roosevelt tarafından müdafaa meselesi hakkında kongreye yapılacak teklifler ciddi bir muhalefet göstermemesi beklenmelidir.

Newyork 15 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Harbin Avrupada aldığı şümulün neticesi olarak, Amerika efkârı-umumiyesi şimdi memleketin müdafaaasını acil bir surette temin lüzumunu düşünmektedir.

New-York Times ve Herald Tribune gazetelerinin başmakaleleri milli müdafaa programından bahseden sütunlardan mürekkeptir.

Herald Tribune ezcümle diyor ki: Birleşik Amerikayı, basiretle hazırlanmak lüzumunu idrake davet etmek beyhudedir. Toplar, Hollandayı insafsızca ateşe ve kana boğarak, nazi emellerini ona zorla kabul ettirdiler. Bitaraf kalmak, ister bir fikirden ibaret olsun, ister söze veya harekete inkılâp etsin, gitgide daha akla uzak bir mefhum oluyor. Amerikalıların tehlide maruz bulunduklarına artık şüpheleri kalmamıştır.

Bu iki gazete ve New-York Miroir gazetesi, sınaî istihsalın' daha büyük mikyasta artırılması lüzumunu tebarüz ettiriyorlar.

Arjantin'in teklif

Buenos - Aires 15 (A.A.) — Arjantin hükümetinin Birleşik Amerika hükümetine Avrupa vaziyetindeki inkışafatı tektik etmek üzere Amerika devletlerini bir konferans akdine davet etmesini teklif etmiştir.

Vaşıngton 15 (A.A.) — Brezilya Felenen, Lüksemburg ve Belçikanın istilâsı hakkında Amerika memleketleri tarafından müstereken yapılacak protostoya yarın ilithak edecektir.

Vaşıngton İngiliz sefirinin bir nutku

Vaşıngton 15 (A.A.) — İngiliz sefiri B. Lothian, bir nutuk irad ederek girişilmiş olan harbin ehemmiyetine işaret etmiş ve hürriyet esaslarına müstenid rejimi muhafaza etmek isteyen demokrasi-lerle dünyaya behimî bir tahakküm rejimini zorla kabul ettirmek sevdasında bulunan diktatörlükler arasındaki mücadelenin mevzuunu izah etmiştir.

Sefir demıştır ki: «Hürriyetin zaferi kazanacağına şüphe yoktur. Yegâne mesele, çekeceğimiz ıztırapların derecesini bilmektir. Bizler, yalnız zaferi elde etmek için değil beşeriyetin yeni bir felâkete uğramasına mani olmak için elimizden geleni yapacağız.»

Amerika tebaalarını çağırıyor

Londra 15 — Amerika Hariciye Nezareti cenubi ve şimali Avrupada bulunan tebaasına Amerikaya avdetlerini tavsiye etmiştir.

İtalyada bir kararname ile 2 milyar lîret askerî tahsisat verildi

(Baştarafı 1 nci sahifede)

bir yardımda bulunacağı hakkındaki kanaatini âlenen izhar eder.» demıştır.

Bu sözleri âyan azası büyük bir heyecanla alkışlamıştır.

Roma 15 (A.A.) — Münakalât Nazırı, irad ettiği bir nutukta son zamanlarda bu nezaretin halleylemek mecburiyetinde kaldığı meselelerin, Duçenin etrafında toplanmış olan İtalyanın karşılaşacağı ve herhalde şerefli olacağı muhakkak olan hâdiseler ne olursa olsun, istikbalde bir sürpriz tevliid etmelerine imkân bırakılmıyacak şekilde halolundugunu söylemiştir.

Münakalât nezareti, seferberlik hakkında tecrübeler yapmıştır. Memleket, münakalâta müteallik serviserler noktai nazarından mütmâin olabilir. Duçe, her hangi ahval ve şerait altında olursa olsun emirlerine itaat edileceğini bilir.

İtalyanın yeni Berlin sefiri Berlin'e hareket etti

Roma 15 (A.A.) — İtalyanın yeni Berlin sefiri B. Alfieri'nin dün akşam memuriyeti başına gitmek üzere yola çıkması, hususî bir mahiyet iktisap etmiştir. Alfieri istasyonda birçok zevat tarafından uğurlanmıştır.

Bunlar arasında Kont Ciano ile diğer hükümet erkânı, âyan meclisi ikinci reisi, Roma vali ve belediye reisi ve Alman sefiri von Mackensen, bulunmaktadı.

Nümayişlere mani olunuyor

Roma 15 — İngiltere ve Fransa aleyhinde yapılan nümayişlere mani olunduğu öğrenilmiştir. Nümayişçiler bugün Yugoslav sefareti önünde toplanmağa teşebbüs etmişlerse de polis tarafından menedilmiştir.

Roma 15 (A.A.) — Havas: Senelerdenberi ilk defa olarak bu akşam Yugoslav sefareti etrafına karabinyeri kıtaları konulmuştur.

İki hâdis

Roma 15 (A.A.) — (Reuter): İngiliz lordlarından Lord Hardwicke evvelki gece, Romada bir kabarede, masasına konan İngiliz aleyhtarı bir afiş attığından dolayı tokatlanmıştır. Lord Hardwicke, ikamet tezkeresi de nizamına uy-

gun olmadığından, bu hâdiseden sonra, iki saat bir polis karakolunda alıkonulmuştur. Lord Hardwicke, Mussolininin bir dostu ve uzun zaman İngiliz - İtalyan dostluğunun bir taraftarı idi.

Roma 15 (A.A.) — İsviçre sefareti binasının cephesine müttefikleri tenkid eden bir takım afişler asılmış olduğundan İsviçre sefiri, hariciez memleket imtiyazından istifade ederek bu afişleri kaldırtmak istemiştir. Buna (Siyah gömlek-liler) müdahalede bulunmuşlardır. İsviçre sefiri zabıtaya müracaat etmiş ve İtalya hükümeti mezdinde protestoda bulunmuştur.

Fransız gazetelerinin müteleası

Paris 15 — Gazeteler İtalyanın, İngiliz - Fransız ablokasını bahane ederek kavga aradığını yazıyorlar. Umumi intiba, Hitlerin büyük kozunu oynadığı ve Romanın yardımına güvendiği merkezindedir.

Harp hakkında İtalyan gazetelerinin tefsirleri

Roma 15 (A.A.) — Faşist matbuat tefsiratçıları Alman ordusu hakkında methüsenalarını esirgememekte ve Hollandanın işgalinin İngiltere için tehlikeyi artırdığını iddia etmektedirler.

Bununla beraber, daha ihtiyatlı davranmakta olan İtalyan askeri münekkâtleri son sözün Belçikada henüz söylenmemiş olduğunu bildirmekte, bununla beraber havada üstünlüğü Almanya vermektedirler.

Stampa gazetesi Alman sevkulceysinin müttefiklerinkine hâkim olduğunu yazıyor.

Corriere Della Sera, Alman kıtaatına düşen işin kendilerini bekliyen müttefik mevzilerine yaklaştıkça daha ziyade güçleşeceği kanaatinde.

Gazeteler havadisde teşne halk tarafından kapışılmakta fakat halk bu havadis hakkında âleni surette tefsiratta bulunmaktan sakınmaktadır.

Misafirlerinize

ÇİKOLAT CEMİL KARAMELÂ CEMİL
ikram ediniz.

Bugün matinelere den itibaren

SARAY SİNEMASINDA

Mükemmel bir program teşkil eden 2 güzel film birden:

1 - 32 NCİ AVCI ALAYI

CEBELÜTTARIK'tan SOUTHAMPTON'a... Harbe doğru 6000 asker yolda... Kahramanlık, vatandaşlık ve aşk dramı... Harp vekayîni muşavver büyük bir film.

2 — Talebi umumî üzerine:

GÖRÜNMEYEN ADAM ARAMIZDA

CONSTANCE BENETT ve GARY GRANT'ın

yarattıkları fevkalâde Fransızca sözlü bir film

Ayrıca: Foks Jurnal en son ve en mükemmel halihazır haberler

Seanslar : 32 inç avcı alayı: 2,30 - 6,20 ve 10 da

Görünmeyen adam aramızda: 4,20 ve 8 de

Şehzadebaşı TURAN Tiyatrosunda

17 ve 18 Mayıs Cuma ve

Cumartesi akşamları

Yavrunun Gecesi

Hamiyet Yüceses

Tanburi SELÂHADDİN PINAR kemânî Nobart Tekyay

Halk San'atkarı NAŞİT Kumpanyasıle

SEVDA DOLABI (Komedi 3 perde)

Bugün sinemada 3 büyük film birden: Tenzilâtı

toplu aile günüdür.

1 — İSTANBUL İNCİSİ, 2 — İZCİLER İMDADA, 3 AŞK ÇOCUKLARI

Telefon: 22127

İSMAİL DÜMBÜLLÜ şerefine

Bu akşam Beyoğlunda Fransız tiyatrosunda misli görülmemiş ve görülmeyecek alaturka musiki ve sahne ihtifali Meddah — Karagöz — Orta oyunu — Bütün tanınmış komik sanatkarların işti-rakile (GEVHERLİ HANIM SULTAN) taklidli tarihi komedi. (20) kişilik muazzam saz küme fasıl Hey'eti tarafından şehnaz faslı. Biletler tiyatro gişesinde satılmaktadır.

Film bombardımanı başlıyor????

LÂLE

Fransız ve Amerikan film dünyasının iki şaheseri bir araya topladı:

1 - ÜNİVERSİTELİLER YURDU

Güzel MADLEN ROBINSON - ŞIRLEY'in rakibi TELOD NORMAN'ın işti-rakile yapılan gençlik; aşk ve heyecan dolu büyük Fransız filmi...

2 - Caniler doktoru

Amerikanın en meşhur artistlerinden (E D E V A R D ROBINSON) HUMPHREY BOGART ve (AN ŞERIDAN) ın yarattığı Fransızca şaheser.

3 - Harbi yakından gösteren en son gelen 2 büyük Jurnal birden

(Paramunt) Jurnal - Fransızca) ve (British Nyuz - Türkçe)

Bugün matinelere den itibaren LÂLE sinemasında

SEANSLAR: Caniler doktoru: Saat 2 - 5,30 - 8,30 da
Üniversiteller yurdu: Saat 3,30 - 7 ve 10da

Bugün Matinelere den itibaren

1 - ASİ KAHRAMAN

WARNER BAKSTER - FREDDIE BARTHOLOMEW - ARLEEN WHELAN

2 - LOREL - HARDİ HARBE GİDİYOR Türkçe sözlü

İlâveten: Foks Jurnal dünya haberleri. Suare saat 8,30 da 2 Film birden.

Hollandanın teslim olması

Alman kuvvetleri Lüksemburg topraklarını geçerek bir taraftan Fransa erazisine girmeğe ve diğer taraftan da Cenubi Belçikayı baştan başa katetmeğe muvaffak olmuşlardır. Fakat Albert kanalı ve Meuse nehri boyundaki müstahkem kavis ile mahfuz Orta Belçika mukavemeti devam ediyor.

Daha şimaldeki Hollanda ise, Lehistan gibi muhtelif kollardan ilerleyen Alman kuvvetleri tarafından parçalanmış ve ordusunun vahdeti kalmamış olduğundan, Hollanda başkumandanı, memleketin harap olmaması ve sivil ehalinin beyhude kırılmaması mülahazasıyla ateş kes ve Almanlara teslim ol yolunda emir vermiştir.

Hollandanın çabuk harp harici kalması zaten bekleniyordu. Çünkü ordusu milis olup mükemmel talim ve terbiye görmüş bir ordu ile harbedecek vaziyette değildi.

Bundan başka Hollandalılar tüccar bir millettir. İngilizlerden sonra en çok ve en zengin müstemlekelere sahip olan Hollandalılar gerek bunları işletmek, gerek bütün dünya ile ticaret etmek ve her tarafa sermaye yatırmak suretile son derecede zenginleşmişlerdir.

Böyle zengin milletler servetlerini muhafaza etmeği her şeyin fevkinde sayarlar. Bunun için Hollanda hükümdarı kraliçe Wilhelmine, kabinesile birlikte Londraya iltica ettikten sonra memleketin mukadderatı başkumandan general Vinkelman'ın elinde kalmıştı. Başkumandan da Hollandalıların mağlupiyetlerine tercüman olarak teslim olmuştur. Hollandanın harp halini kalması, bütün Şimali Belçikayı açıkta bırakmıştır.

F. K.

Hava şehitleri

Dün memleketin her tarafında merasim yapıldı

Ankarada dünkü merasimde Meclis yetiştirildiği

Reisi ve Vekiller, aşağıda Türkkuşunun tayyareciler

Kahraman hava şehidlerimiz aziz hatıraları, her sene olduğu gibi, dün de, Fatihteki Kırk kanadlar âbidesi önünde parlak merasimle tebelle edilmiştir. Fatih parkında merasimi müteakip parlak bir geçid resmi yapılmıştır.

Kırk kanadlar âbidesi önündeki merasime tam saat 14 te, atılan merasim topu ile başlamıştır. Top sesi duyulur duyulmaz boru çalmış, şeref direğinde asılı duran şanlı bayrağımız yavaş yavaş aşağı indirilmiştir.

Limandaki yerli, ecnebi bütün vapurlar, aynı anda, düdüğü ötürmek suretile kahraman hava şehidlerimizin hatıralarını anış merasimine iştirak etmişlerdir. Bundan sonra beş dakika sükût edilmiş ve bundan müteakip kürsüye, Harp akademisinin yüzbaşı Namık Asna gelerek, heyecanlı bir nutuk söylemiştir. Yüzbaşı Namık Asna, ezimle demiştir ki:

«Hava şehidleri! Sizler bu aziz Türk yurdunun şu lekesiz ve temiz semasında bir gün yabancı kanadların dolaşmaması, yurttaki kuşların üşümemesi için ve sakin ufuklarımızda haşın uğultuların duyulmaması uğrunda can verdiniz. Hatıralarınız zihninizde, mefkûreniz kalbimizde, timsalleri-

niz semalarımızda ebediyete kadar yaşayacaktır.»

Bundan sonra kürsüye İstanbul Parti idare heyeti âzasından bayan Hasene Ilgaz, daha sonra Şehir meclisi âzasından Sırrı Enver Batu ve Edebiyat fakültesinden Muh-sin gelerek hava şehidlerini hürmetle anmışlardır.

Nutuklar bittikten sonra bir müfreze asker tarafından havaya üç el ateş edilmiş, bando matem marşını çalmıştır. Müteakiben asker, Vali muavini B. Hüdaî Karatahan ile Merkez kumandanı albay Cemil Cahidin önünde geçid resmi yapmıştır.

Ankaradaki merasim

Ankara 15 — Hava şehidlerimizin hatıraları bugün yurdun her yerinde yapılan büyük törenlerle taziz edilmiştir.

Bu vesile ile Ankarada yapılan merasimde Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Dr. Refik Saydam, vekiller, Parti erkânı, mebuslar, Milli Müdafaa ve Büyük Erkanharbiye rüesası, Vekâletler müsteşarları ve müdiranı, Hava Kurumu, Türkkuşu, resmi ve hususî müesseseler erkânı, ve kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmakta idiler.

Dünkü merasimden iki intiba

Son muharebeler hakkında askerî mahafilin mütalâaları

Petit Parisien'in askerî muharriri: "Vaziyet ciddîdir, fakat feci olmaktan çok uzaktır,, diyor

Londra askerî mahafilin Almanların, büyük harpteki hamlelerini hatırlatan bir şiddetle hücum ettiklerini söylüyor

Paris 15 — (Havas): Bütün gazeteler, Liège'den Moselle'e kadar sahada başlayan büyük muharebeler hakkında verdikleri haberlerde, Alman tazyikinin şiddetini gittikçe arttırdığını bildirmektedir. Belçikada, Alman kitalarının büyük gayretlerine rağmen hem Namur hem de Liège mukavemeti devam etmektedir. Askerî muharrirler, Belçikadaki ehemmiyetli unsurun, Liège'in şimalinde ve şarkında müttefik kuvvetlerin mevcudiyeti olduğunu tebarüz ettirmektedir. Bilhassa lehte olan bu unsur, 1914 harbi esnasında mevcut değildi.

Matin gazetesi diyor ki: «Hitler, harbin bu yaz biteceğini ilân etmiştir ve Hitler biliyor ki Fransız ordusunu matetmedikçe hiçbir şey yapmış sayılamaz. Almanya en şiddetli darbelere Fransız ordusuna tevcih edecektir.»

Petit Parisien gazetesinde Charles Morice diyor ki: «Meydan muharebesi, ancak önümüzdeki 24 saatte büyük genişliğini alacaktır. Zira, Almanlar, Meuse sahillerinde her yerde, Fransız ve İngilizlere ve çabuk surette yapmış oldukları gerileme sebebiyle topluluğunu kaybetmemiş Belçika kitalarına çarpacaklardır.

Vaziyet, ciddîdir, fakat dramatik olmaktan çok uzaktır. Çünkü Fransız ordusu ve İngiliz kuvvetleri, tamdır. Geçen günler zarfında vukua gelen muharebelerde iki ordunun yalnız piştarları karşılaşmıştı. Alman taktiği, Alman genel kurmayının Polonyada kullandığı taktiğe müşabihdir. Alman taktiği, yıldırım gibi bir yarma teşebbüsü ile bundan azami istifade etmek teşebbüsüdür. Di-

ğer taraftan Hitler, ordularımızı, Belçikadan kesmek ve denize dökmek istemektedir.»

Londra askerî mahafilinin mütaleası

Londra 15 (A.A.) — Londra askerî mahafilin, bugünkü askerî vaziyeti şöyle izah ediyorlar: Müttefik ordular, sol cenahın, Anvers kalesini ve Scheldt ırmağını setretmesi muhtemeldir. Zelande'in, müttefikler elinde bulunduğu zan ediliyor. Daha cenupta, müttefikler, Brükseli muhafaza imkânını verecek mevziler işgal etmektedirler. Bu noktada geniş taarruzlar yapılıyor. Bazı yerlerde bu taarruzlar şiddetlidir, fakat hâlen vaziyet o kadar karışıktır ki hangi noktadaki taarruzun daha şiddetli olduğunu söylemeğe imkân yoktur. Müttefik ordular, işgal ettikleri hat üzerinde, düşmanla temasa girmişlerdir.

Dinant'ın cenubu şarkisinde Belçikalıların vaziyeti iyidir. Belçika kıtaatı, bu noktada müteaddit şiddetli müsademeler yapmıştır. Cephinin Namur şimalindeki kısmında şiddetli taarruzlar yapıldığı söylenemez. Namurun cenubunda bilhassa Dinant yakınındaki muntakada cereyan eden muharebe şiddetlidir. Bidayette Almanların sarfettikleri gayret Büyük harpte yaptıkları hamleleri hatırlatan fazla bir şiddet göstermiştir. Almanlar, zırhlı kitalarla tayyareleri birlikte kullandıkları için harekât daha şiddetli olmuştur.

Reuter askerî muharriri ne diyor?

Londra 15 (A.A.) — Reuter ajansının askerî muharriri yazıyor: Şimdi garbe doğru 4 Alman ordusu ilerliyor. Üçü Dinanta, Sedana ve Namura varmıştır. Bu mevkiiler Meuse üzerindedir ve bizat Meuse başlıbaşına muazzam bir maniadır.

Dördüncü ordu Maastricht'den Saint Fronda doğru ilerlemektedir ve bu ordunun yürüyüşü, diğerlerinin hepsinden daha kuvvetli görünmektedir. Fransızlar, külliye tanklarla, bu muntakada mukabil taarruz geçmişler ve düşmanın ileri hareketini bozarak durdurmağa muvaffak olmuşlardır.

Almanlar, bidayette, müttefikler Belçika kuvvetleriyle irtibata geçmeden evvel Belçika mukavemetini kırmağa teşebbüs etmişlerdi. Bu teşebbüs akim kaldı. Belçikadaki müttefik hatlarının mühürü Sedan ve Longwy olduğuna göre düşman ileri hareketinin başlıca hedefi bu muntaka olması muhtemeldir.

Resmî tebliğlerde, düşmanın tanklarla ve tayyarelerle çok büyük bir gayret sarfettiği söylenmektedir. Fakat düşmanın Sedana ve Longwy'de, Maginot hattını çevirmeği yahut Fransızların İngilizlerle ve Belçikalılarla birlikte azami gayret sarfetmelerine mani olmak için hedeflerinden hangisini takip ettiği henüz malûm değildir. Fransızların Vissemburg muntakasından püskürttükleri şiddetli taarruzun planı da aynı hedefe müteveccih olması pek muhtemeldir.

Günün ansiklopedisi

2 yeni menkûp hükümdar: Wilhelmine ve Charlotte

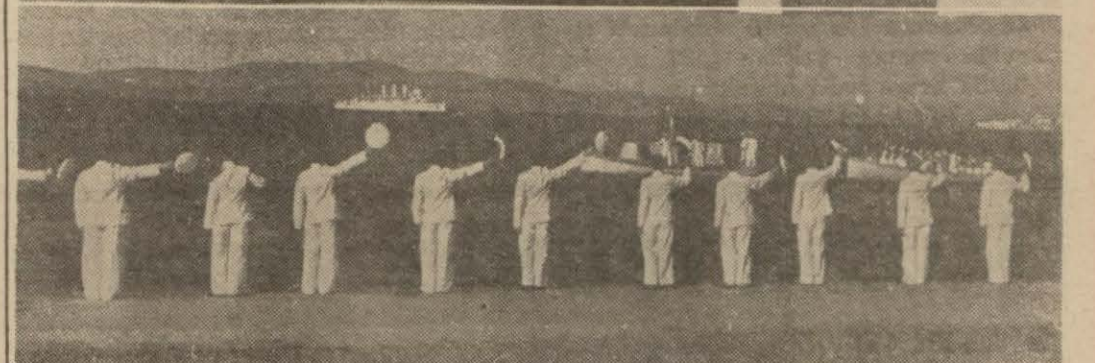
Luxemburg grandüşesi Charlotte ve oğlu

Son muharebeler münasebetiyle iki hükümdar kadın daha Londraya iltica etti. Birî Hollanda kraliçesi Wilhelmine, diğeri Lüksemburg Grandüşesi Charlotte.

Wilhelmine 1880 de La Haye'de doğmuştur. Üçüncü Guillaume'un ikinci zevcesi Emma'dan olmuş kızıdır. 1890 da pederi vefat edince onun yerine tahta geçti. Evvelâ annesinin vasiyeti altında hüküm sürüp Avrupa'da muhtelif seyahatler yaptı. 1898 de rüş-tüne erişince büyük bayramlarla kraliçe oldu. Üç sene sonra Mecklenburg-Schwerin prensi Henri ile evlendi. Bu izdivaçtan 1909 da Juliana - Louise - Emma Wilhelmine isminde bir kız doğdu ki şimdi vellahttır.

Kraliçe meşrutiyyete riayetkârdır. Hükûmete muhafazakâr, yahut liberal fırkaların müesseselerini zaman zaman getirir. Harçlar için geçinmesi maruftur. Geçen harpten vatanını kurtarmış. Kayser Wil-

Deniz lisesinin bu seneki mezunları donanmaya iltihak ettiler

Yukarıda diploma tevzii, aşağıda diplom a alan gençler donanmaya uğurlanıyor

Heybeliada'daki Deniz lisesini bitiren Harp okuluna geçenlere diplomaları dün merasimle tevzi edilmiş ve genç mezunlar donanmaya iltihak etmişlerdir. Donanma komutanı amiral Şükrü Okanın da hazır bulunduğu bu merasim Deniz lisesinde saat 16 da istiklâl marşile başlamış, sonra mektep komutanı yarbay Zeki İsn tarafından Deniz lisesini bitiren gençlere diplomaları verilmiştir.

Genç mezunlar teker teker sancağı selâmlıyarak diplomalarını almışlardır. Mektebi birincilikle bitiren 856 Bülend Ulusuya bir kol saati, ikinci olan 821

Rıza Akol ve üçüncü 872 Hayri Tezcan birer dolma kalemi mükâfat verilmiştir.

Amiral Şükrü Okan bir nutuk söyleyerek gençleri tebrik ve donanmada muvaffakiyet temenni etmiş, amiraldan sonra mektep komutanı da bir nutuk söylemiştir. Geçid resmî yapıldıktan sonra davetliler büfede izaz edilmiş, donanmaya iltihak eden genç denizciler filikalara binerek merasimle açıkta demirli bulunan Hamidiye kruvazörüne uğurlanmışlardır.

Mürefte muntakasının şarap imalatı

1939 kampanyasında Müreftede 2.271.000 litre şarap istihsal edilip bunun 1.250.000 litresinin harice sevkedildiğine dair bir haber intişar etmişse de yaptığımız tahkikata göre 1939 kampanyasında Müreftede 1.732.270 litre. Hasköyde 536.308 litre olmak üzere ceman 2.268.578 litre şarap istihsal edilmiş ve bu muntakadan ihracat yapılmamıştır.

helm'de, Almanyanın mağlûbiyetinden sonra kabul etmişti.

Charlotte ise 1896 da Luxemburg'da doğdu. 1919 da hemşiresi Marie - Adelaide'in yerine tahta geçti. Aynı sene zarfında Bourbon Parme prensi Felix'le evlendi.

Bir katil 21 sene hapse mahkûm oldu

Beyoğlunda Ağacamışi civarında kömür-cü dükkânında beraber yattıkları Hüseyini ustura ile öldüren ve Alili de yaralayan Abdürrahman ile, bu cinayette kendisine yardım etmekten maznun kardeşi Eminin dün birinci derece mahkemesinde muhakemeleri bitirilmiştir. Muhakeme sonunda Abdürrahmanın öldürme ve yaralama suçları sabit görülerek her iki suçtan dolayı 21 sene sekiz ay ağır hapsine, Eminin bu suçta alâkası sabit görülmediğinden be-râetine karar verilmiştir.

Harp tebliğleri

Alman tebliği Maginot hattının şimali garbi imtidadının rahnelendiğini bildiriyor

Fransız tebliğine, göre Brüksel - Namur yolu üzerinde Gembloux istikametinde yeni bir Alman taarruzu başlamış

Paris 15 (A.A.) — 15 Mayıs sabah tarihli Fransız resmi tebliği: Merkez Belçikada, dün akşama doğru, Gembloux mıntakasında bir düşman tank hücumu olmuştur. Mukabil hücumu geçtik ve düşmanı taredtik. Meuse'de Namur'dan Chieres ırmağına kadar, düşmanın gayretleri artmıştır. Muharebe devam ediyor.

Hava kuvvetlerimiz ve İngiliz hava kuvvetleri tam işbirliği halinde hareket ederek, büyük bir şiddetle müdahalede devam ediyorlar. Cephenin geri kalan kısmında kayde değer bir şey yoktur.

Paris 15 (A.A.) — 15 Mayıs akşam tebliği: Düşman Anversten Namurun batı - şimaline kadar olan hat üzerinde muhtelif noktalarda Belçika, İngiliz ve Fransız kitalarına karşı zırlı arabalarla şiddetli hücumlarda bulunmuştur.

Meuse (Möz) üzerinde meziere ile Namur arasında düşman nehri muhtelif noktalardan geçmeğe muvaffak olmuştur. Muharebeler devam etmektedir. Düşmanın evvele az çok terakki kaydettiği Sedan bölgesinde zırlı arabalar ve bombardıman tayarelerle mukabil hücumlar cereyan etmektedir. Daha şarkta topçu faaliyeti kaydedilmiştir.

Tayarelerimiz istikfaflarına devam etmektedir. Avcı tayarelerimiz ezcümle bombardıman faaliyetlerini himaye için müdahale etmişlerdir.

Havada cereyan eden muharebeler esnasında 11 düşman tayarresi düşürülmüştür.

Alman tebliği

Führerin umumi karargâhı 15 (A.A.) — Ordu başkumandanlığının resmi tebliği: "Hollanda" milli ricatgâhı, fakietiyi aşkâr olan Alman kıtaatının, karada ve havadaki taarruzuna karşı yapılan müca-

delenin muvaffakiyetle neticelenemeyeceğini nazarı itibara alarak teslimi silâh etmiştir.

Belçikada, firkalarımız ricat eden düşmanı çok yakından takip ederek Dyle mevziine varmışlardır.

Namur ile Givet arasında geniş bir bölge üzerinde Meuse geçidi zorlanmıştır. Fransızların Meuse'un garp sahilinde zırlı arabalarla yapmağa teşebbüs ettikleri mukabil taarruzlar püskürtülmüştür. Harp ve tahrip tayarelerinden mürekkep Alman grupları muharebeye iştirak ederek külli-yetli miktarda zırlı araba imha etmişlerdir.

Hava ordusunun iştirakile Meuse nehri, Sedan bölgesinden geçtikçe, Fransızların Maginot hattının şimali garbi imtidadı rahnelenmiştir. Bu noktada Fransız mukabil taarruzları akim kalmış ve düşman ağır zayıla uğramıştır.

Alman ordusu hareketi, dün, düşman gerisindeki müdahalelere, nakliyat yollarına, ihraç istasyonlarına yapılan taarruzlarla en yüksek haddini bulmuştur. Düşmanın Alman hareketine mâni olmak üzere yaptığı teşebbüsler püskürtülmüş ve düşman havaylardaki hareket serbesti mi z bozmağa muvaffak olamaksızın büyük zayıyat vermiştir.

Bir bölgeden 70 ten fazla Fransız ve İngiliz tayarresi düşürülmüştür. Düşmanın 14 mayistaki zayılatı 200 tayarredir. Bunlardan 170 i hava muharebelerinde, 17 si hava dâfi topçusu tarafından düşürülmüştür. Bugün 18 tayarre karada tahrip edilmiştir.

Alman tayarelerinden 35 tane noksan-dır. Hollanda sahili açığında yapılan mü-sellâh istikfaflar, büyük muvaffakiyetler temin etmiştir. Evvele de tebliğ edildiği ve hile iki kruvazörle bir muhrup bombalarla batırılmış, diğer bir kruvazör, bir bomba ile ciddi surette hasara uğratılmış, 29,000 tonluk bir tüccar vapuru ve 4 nakliye gemisi tahrip edilmiştir.

Narvik civarının müdafaası için mücadeleye devam ediliyor.

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Dalga uzunluğu
Türkiye Radyosu
1648 m. 182 Kc./s. 120 Kw.
Ankara Radyosu
T. A. P. 31.7 m. 9465 Kc./s. 20 K. W.
T. A. Q. 19.74 m. 15195 Kc./s. 20 K. W.
Öğeleri 19.74 metre ve aksamları 31.7 metre kısa dalga postalarına her gün yapılmakta olan cenebi dillerde haberler neşriyatı programı:

İranca	Birinci servis	İkinci servis
Arapça	Saat 12.00	Saat 17.30
Elence	" 12.15	" 17.45
Fransızca	" 13.45	" 18.45
İngilizce	" 14.00	" 21.00
Bulgarca	" 14.15	" 21.15
	" 14.30	" 21.30

PERŞEMBE 16/5/940

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50 Müzik: Yeni düşün havalari, kadim okuyucular, Sadi Yaver Ataman, Sarı Recep, Ali Erbaş, 13,30-14 Müzik: Karışık program (Pl.)

18 Program ve memleket saat ayarı, 18,05 Müzik: Oda müziği (Pl.), 18,30 Müzik: Radyo caz orkestrası (Şef: İbrahim Özgür), Soprano Bedriye Tüzünün iştirakile, 19,10 Müzik: Fasil heyeti, 19,45 Memleket saat ayarı Ajans ve meteoroloji haberleri, 20 Müzik: Çalanlar: Cevdet Çağla, Refik Fersan, Fahre Fersan, Fahri Kopuz, 1- Okuyan: Sadi Hoşses, 1- H. Falk bey - Rast şarkı: (Levmeder tâ hasredik gönüm bana), 2- Sadi Hoşses - Rast şarkı: (Elâ gözüm sana can dayanmaz), 3- Arif bey - Rast şarkı: (Aşk oldur kim kılar canın feda), 4- Bolahenk Nuri - Rast şarkı: (Malım bir nazlı yâre), 2- Okuyan: Semahat Özdenes, 1- Raif bey - Karıcılar şarkı: (Gülüver sevdiğim), 2- Arif bey - Karıcılar şarkı: (Bir goncaya), 3- Bedriye Hoşgör - Kürdili H. şarkı: (Mitripdamı nalemedim), 4- Şemsettin Ziya - Kürdili H. şarkı: (Bikdim elinden), 20,30 Konuşma, 20,45 Müzik: Çalanlar: Hakkı Derman, Şerif İçli, Hasan Gür, Hamdi Tokay, 1- Okuyan: Necmi Rıza Ahısken, 1- M. Celâleddin Pş. - Hüzam şarkı: (Değildi böyle evvel), 2- Sükrü Şenozan - Hüzam şarkı: (Gözlerinden içdi gönüm), 3- Falk bey - Hüzam şarkı: (Mef-tun olalı), 4- Sükrü Şenozan - Halk türküsü: (Dışdan vıran dağlım), 2- Okuyan: Safiye Tokay, 1- Hamdi Tokay - Uşak şarkı: (Ey benim ahu misalim), 2- Şevki bey - Uşak şarkı: (Aşk olsun o rindane), 3- Arif bey - Uşak şarkı: (Saki yetişir uyan aman gel), 21,10 Konuşma (Sihhat saati), 21,30 Müzik: Radyo orkestrası (Şef: H. Ferid Alnar), 22,20 Müzik: Solistler (Pl.), 22,30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ziraat, ešham - tahvilât kambilyo - nukut borsası (fiat), 22,50 Müzik: Caz-band (Pl.), 23,25-23,30 Yarınki program ve kapanış.

Tahran radyosu

Kısa dalga 31 metre üzerinden hergün Türkiye saatile 12,15 de Türkçe neşriyat yapıyor.

BU GECEKİ

Nöbetçi eczaneler

Beyoğlu mıntakasında: (Kanzuk), ve (Güneş), Taksimde: (Nihad), Şişli-de: (Pertev), Galatada: (Vingopulo), Kasımpaşada: (Turan), Hasköyde: (Hasköy), Eminönü mıntakasında: Merkezde (Mehmed Kâzım), Kumkapıda (Haydar), Küçükpazarda: (Necatî Ahmed), Alemdarda: (Arif Neşet), Fatih mıntakasında: Şehreminde (Nâzım), Şehzadebaşında (Asaf), Karagörmükte: (Arif), Fenerde: (Hüsameddin), Samatya (Erofilos), Aksarayda: (Ziya Nuri), Kadıköyünde: (Halid Uluer), Üsküdar'da: (Merkez), Sarıyerde: (Osman), Beşiktaşta: (Vidin), Büyükdada: (Şinasi Rıza), Heybelide (Halk), eczaneleri. (Arnavutköy, Ortaköy ve Bebek eczaneleri her gece nöbetçidir.)

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika No. 64

Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Sultan Mehmed sarayında bulunan bütün yabancı kadınları toplayıp bir binaya kapadı ve kâpiya nöbetçi dikti

Vezir Nâsır, Otrardan gelecek haberleri bekliyordu. Gayer han, Cengizlin tüccarlarını nasıl boğdurmuş ve mallarının üstüne nasıl oturmuştu. Vezir Nâsır bunu pek merak ediyordu. Gerçi, sultan Mehmed, istese bile, Otrar valisini cezalandıramazdı. Zira, Gayer han, aynı zamanda Harzem ordusunun en meşhur kumandanlarından bir idi. Sultan Mehmed de, anası gibi: — Otrar valisine dört yüz elli Moğol fedası olsun...

Demisti. Halbuki, Gayer han, sultan Mehmed'i iyice kandırması ve «Bu adamlar casuslar... Yurdumuzu içinden vurmağa gelmişler!» diye haber göndermişti. Otrar valisi böyle yazmasaydı, sultan Mehmed, yurduna ticaret maksadıyla gelen tacirleri elbette kolay kolay vurdurtmazdı.

İmad'ın Otrar'dan dönüşü

Sultan Mehmed (Bagra'nın başını kesip Cengizle gönderdikten sonra, Harzem ilindeki Moğol casuslarıyla iyice mücadelede karar vermişti. Bu sırada Otrar'dan dönen İmad da sultan Mehmede, Otrar havalisindeki Moğol casuslarının nasıl temizlendiğini anlattı:

— Otrar civarında ne kadar Moğol casusu varsa, hepsini yakalayıp Gayer hana teslim ettim. Ele geçmeyenler canlarını zor kurtarıp kaçtılar. Fakat, Moğol casusları çok yaman insanlardı. Bizi bizden iyi tanıyorlar. Bir Moğol casusu Otrar hapishanesinde bana, Semerkand sarayında dönen entrikaları anlattığı zaman nerdeyse aklım duracaktı. Eğer bu hakikatlerden bir tanesine yakından vakıf olmasaydım, anlatıklarının hiç birine inanmıyordum.

Sultan Mehmed, İmad'ı sükunetle dinledi:

— Benden çekinme, İmad! Duyduklarını ve bildiklerini aynen söyle. Memleketimiz büyük bir tehlike karşındadır. Bu tehlikeyi el birliğiyle önlemeye çalışmalıyız.

İmad sözüne devam etti: — Bu casus bana dedi ki: «Cengiz han, Bağdad halifesiyle anlaştı. Halife Nâsır, Cengizle söz verdi... Nâsır, Semerkand sarayını içinden fethetmeye çalışıyor ve buna yarı yarıya muvaffak olmuştur. Cengizle boş yere uğraşıyorsunuz. O, Harzem ilini şiddetle fethetmiş gibidir!»

— Demek hâlâ sarayımızda gizli elleri var?... Hâlâ onun casusları içimizde, evimizde, koynumuzda yatıyor, öyle mi?

— Evet, sultanım! Casusun dediğine inanmak icap ederse, saraydaki yabancı kadınların hepsi halifenin ve Moğol hanın amamları imiş... Onların hesabına çalışıyorlar. Hatta Moğolların bir fırkası sen günlerde (Kaymıs) ırmağına kadar gelsin... Kışa burada geçirdikten sonra, Harzem sınırlarını aşacakmış.

— Ben buna inanmam, İmad! Çünkü, Moğollar soğuga tahammül edemezler. (Kaymıs) ırmağı kış mevsiminde donar ve e-rafı öyle soğuk yapar ki... Kurdılar bile ağıltan birbirini yerler.

— Onları yiyeceklerini ve cadırlarını birlikte getirmişler.

— Oraya kadar gidemedin mi?

— İmkân yoktu. Kardan yollar kapanmıştı. Bir çoban gördüm; o taraftan geliyordu. Kendisine Moğolları o cıvarda görüp görmediğini sordum. Bana: «Cengizlin büyük oğlu Cuci, ordusunun başına geçmiş. Fakat, nereye gideceğini kimse bilmiyor. Kışa Kaymıs boylarında geçirecekmiş» dedi.

— Cuci'yi oralarda gördürse, bu haber doğrudur. Çünkü, Cengiz vaktile Otrar eyaletini büyük oğlu Cuciye vadetmişti. Ben bunu geçen yıl bir elçi ile kendisinden sordum: «Böyle bir şeyden habersiz yok. Ben sultan Mehmedin dostuyum. Moğol hududları Çine kadar dayanıyor. Fazla toprağa ihtiyacım yok.» cevabını vermiş.

— Sizi aldatmış olacak, sultanım! Cengizlin dostluğuna güvenilmez. Bunu kendi adamları bile söylüyor: «Cengiz hanın dost-

luğuna inanırlara acımak gerektir. Zira, Cengiz, oğullarına bile hayvanın tımarcısına kadar kıymet vermez!» diyorlar. Nerde kaldı ki, başkalarına dostluk gösterecek...

Sultan Mehmed bu sözlerden fena halde sinirlenmişti. Annesinden çekinmemiş olsa, oturduğu sarayı temelinin yıkıp dağıtacak ve kendisi bir cadıra çekilecekti. Cengizlin casusları sultan Mehmedin gözünü o kadar yıldırmıştı ki...

O gün İmada: — Bu konuştuklarımızı sakın kimseye anlatma! Bir yabancının ağzından duyarsam, kafanı koparırım.

Dedi, odasına çekilir çekilmez, haremdeki yabancı kadınları bir araya toplattı. Bu kadınlar yüzünden fazla idi. Sultan Mehmed bunları ayrı bir binaya doldurarak kapısına asker dikti. Hepsini esir gibi hapsetti. Bundan başka, şehir içindeki kervansaraylarda ticaret maksadıyla oturan Moğolları ve Arap tacirlerini de bir gün içinde şehirden çıkarttı. Kol kol kervanlar hazırlanıp kış gününde yola çıkarttı.

Bu arada Otrar valisine de gizli haberler göndererek, Kaymıs ırmağı boylarında Moğolların yerleşip yerleşmediklerini ve oralarda Moğollar görülmüşse, askerce tedbir alınıp alınmadığını Gayer handan mektupla sordu.

Gıyaseddin'in bir mektubu Türkân hatun, oğlunun bu hareketini korkaklığına vermişti. Şehir içindeki kervansarayların boşaldığını, memleketle büyük servetler bırakan Moğol ve Arap tacirlerinin bir anda yola çıkarıldığını duyunca, oğluna:

— Bu kadar çekinecek ne var? Karakış günlerinde bu zavallıları yollara düşürmek, onları telef etmek demektir. Halbuki, bu adamlar yurdumuza ticaret maksadıyla gelip gidiyorlar. Onları darıltmanın cezasını çekeceğiz.

Dedi. Sultan Mehmed o gün annesine karşı çok şiddetli davrandı: — Bu işlere kadınların aklı ermiyor. Onları darıltmanın cezasını çekeceğiz amma... Senin düşündüğün gibi değil! Gafletimizin cezasını göreceğiz, dedi.

Fakat, daha ileri gidemedi. Türkân hatun da söz söylemesini ve kendini müdafa etmesini, hattâ oğlundan iyi bilirdi: — Gaflet eden varsa ben değilim, sensin! - diye cevap verdi. Şimdiye kadar sarayına yabancılara dolduran sensin! Kaynunda beslediklerinin hepsi birer zehirli yılanlar. Sarayın içi bunca yıldır haşaratla dolu dururken, şehir içini temizlemenin ne mânası var?

Bu sırada Buharada bulunan oğlu Gıyaseddinden de sultan Mehmed şu mealede bir mektup gelmişti:

«... Buharaya geldiğin zaman, casus diye, biricik gözdem masum (Azra)'nın boynunu vurdurdun! Halbuki, şunun bunun ağzından duyduğuma göre, halifenin casusu olduğunda şüphe kalmayan (İso) adlı bir kadını, haremine alacak kadar itimad göstermiş ve canını ona teslim etmişin! Bağdadın gelen yolcular, halife Nâsırın, Semerkand sarayından çok yakında yüz güldürücü bir haber beklediğini söylüyorlar... Gıyaseddin, mektup mealinden de anlaşıyordu ki, Azra'yı hâlâ unutmamıştı. Onun acısı zavallı gencin yüreğine çökmüştü.

Sultan Mehmed bu mektubu okuyunca, hiddetinden ateş püskürmeye başladı. — Nihayet, evlâdların, koynumdaki kadını da bana çok görüyorlar. Halbuki benim (İso)'dan bir oğlum dünyaya geldi. Eğer o, halifenin casusu olsaydı, çocuk doğurur muydu?

Dedi, fakat, içine giren şüpheler onun rahatını kaçırmıştı. Böyle tehlikeli zamanlarda baba oğluna, oğul babasına itimad edemezken, sultan Mehmed gibi vesveseli bir hükümdar, İsoyu nasıl koynunda tutabilirdi?

(Arkası var)

Banknot emisyonu vaziyeti

Cumhuriyet Merkez bankasının tebliği

Ankara 15 (A.A.) — Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasından bildirilmektedir: 15/5/940 akşamı itibarile banknot emisyonunun vaziyeti şudur:

Bankanın açılışında banka kanunu mucibince deruhte edilen miktar 158,748,563 lira
Banka kanununun 6-8 inci maddelerine tevfi kanun hazine tarafından vaki tediyat olup tedavülde geri çekilmiş olduğundan bundan tenzil olunan 18,879,576 lira

139,868,987 >
Bu miktara banka kanunu mucibince altın mukabili yapılan emisyon 17,000,000 lira ile reeskont mukabili yapılan emisyon 165,000,000 lira

321,868,987 >
ilâve olununca 15/5/940 tarihindeki tedavülün umum yekünü 321 milyon 868,987 liraya baliğ olmaktadır. bu yekünün 284,127,110 lirası yeni harfli banknotlardan mütebaki 37,741,877 li-

Mecliste

Dün müzakere ve kabul edilen lâiyahalar

Ankara 15 (Telefonla) — Meclisin bugünkü icimainda celsenin açılışını müteakip söz alan Başvekîl Dr. Refik Saydam, Başvekillete bağlı teşkil edilecek Matbuat umum müdürülüğü kanun lâiyhasının Meclise verildiğini, lâiyhanın bütçe müzakeresinden evvel çıkması için havale edildiği Dahiliye, İktisad, Nafia ve Bütçe encümenlerinden seçilecek beşer kişiden mürekkep muhtelit encümen tarafından tedkikini teklif etmiştir. Bu teklif kabul edilmiştir.

Bundan sonra örfi idare ve devlet daireleriyle müesseselerde bulundurulacak nakit vasıtaları hakkındaki kanun lâiyhalarının ikinci müzakereleri bitirilmiştir. Müteakiben Devlet konservatuarı hakkındaki kanun lâiyhasının müzakeresine geçilmiştir. Hatipler, lâiyhanın birinci tesis maddesi üzerinde tekrar söz almışlar ve noktalı mebusları izah etmişlerdir. Manisa mebusu B. Kâzım Nami Duru, bugünkü musikimizin milli olmadığını, B. Süreyya Erkiören milli musikiyi yaratmak için Türk folklor musikisini iyice etüd etmek lâzımgeldiğini söylemiştir. Lâyiha Maarif vekilinin izahatından sonra hükümetin teklif ettiği şekilde aynen kabul edilmiştir.

rası da eski harfli banknotlardan müteşekkildir.

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika No. 157

Nakleden : (Vd - N4)

— Siz de anneme ve bana karşı öyle değil miydiniz?... Şu esnadaki hareketinize bile kibir ve azametiniz hâkim, merhametiniz ve şefkatiniz değil. Bahananın sizi düşürdüğü tuzaktan kendinizi kurtulmak için çarpınıyorsunuz; maksadınız bu; yoksa bana iyilik değil... Sizi sağda solda göstererek aleyhinizde müthiş dedikodular yapılmasından korkuyorsunuz; onun için beni bir miktar para ile uzaklara fırlatmak arzusunı gösteriyorsunuz. Beni... Hırsız ve katil olan gayri meşru oğlunuzu... Mısırdaki bir cinayet neticesi eline servet geçirmiş, hüviyetini değiştirmiş, İstanbul'da da bir bir dalavere çevirip şu Samuel Rosen'in katilleri arasına karışmış evlâdını...

— Tss... Daha yavaş konuş...

— Adam sen de... Ne korkum var... Siz beni eleverecek değilsiniz ki... Ah, eğer herkes öğrenirse ki benim gibi bir adam zatı âliniz gibi muteber bir şahsiyetin mahtumudur... Mevkiinizi düşünün...

Birdenbire, masanın üzerindeki bi-

— Nefret ediyorum sizden... Nefret ediyorum... Anlıyor musunuz? Annemin ve kendimin intikamımızı alacağım...

Ve kâğıd kesiciyi şiddetle havaya kaldırıncaya, meşhur avukatın gözleri korku ile açıldı:

— Ne yaptığınızı biliyor musunuz?... Baba katili olacaksınız! - dedi.

Delikanlı, istihfafla bıçağı fırlattı. Kâğıd kesici, parlak parkenin üzerinde kaydı.

Omuzlarını kaldırarak:

— Sağma... - dedi. - Bütün mace-ramı bilse beni hangi hâkim mahkûm edebilir? Ben sizi öldürürsem acaba siz mi, ben mi kabahatli sayılırız?... Şimdi, Allaha ısmarladık, beyefendi... Bu evde fazla kalmak istemiyorum... Bir daha da muhitinize ayak basacak değilim... Asla benden korkunuz olmasın... Dilerim ki beni nasıl lânetledimse, ailenin mütebaki kısmı da öylece lânetlesin... Allaha ısmarladık... Annem vasiyetnamesinde afdan bahsediyor. Fakat ben seni affetmiyorum... Beni canı

Ve salonun kapısına doğru yürüdü. Tam eşiği aşacağı sırada kulağına bir inilti çarptı.

Ve durdu.

Odada, beyazlar giymiş bir genç kız, divanın üzerine uzanmıştı. Şaşkın, perişandı. Gözlerini kapamıştı. Bu, gelin hanımı. Yanında annesi diz çökmüştü. Öbür tarafta da büyük babası Molla bey, bir koltukta oturuyordu. Torununun bileklerini oğuyordu.

Süha, bir an, ne yapacağını bilmeden durdu:

Molla bey, başını kaldırıp onu gördü:

— İşte beyim... Eserinizi seyre-din! - dedi,

Delikanlı, babasına doğru kolunu uzattı. Kudret beyi göstererek:

— Kabahat benim değil, onun.

Tam o esnada bir erkek sesi duyuldu:

— Nerede?

Bu suali soran doktordu.

Delikanlı oradan ayrılmadı. Kalbinde bir merhamet belirmişti. Bu hallere uğrattığı zavallı genç kız hakkında doktorun ne söyleyeceğini öğrenmek istiyordu.

Maide, hekime doğru atılarak, heyecanla:

— Aman doktor... Bütün ümidi-

tarın... - diye hiçkirdi.

İhtiyar doktor, divana yaklaştı. Hastaya bir müddet baktıktan sonra, annesine şöyle sordu:

— Büyük bir heyecan mı geçirdi?... Bir manevi darbeye mi uğradı?

Bayan Kolonbey:

— Evet! - dedi.

Doktor düşündü. Sonra hastanın bir elini avuçları içine aldı.

Yavaş sesle:

— Henüz bir şey söyleyemeyiz... Fakat ihtiyatlı olmalı.

Annesi, pek heyecanlıydı:

— Neye karşı?... Nedir?... Ne var?...?

Doktor daha yavaş:

— Beyin humması olmasın diye korkarım.

— Aman, o akdar vahim bir vaziyet mi var?

Hekim başını salladı:

— İhtimal yanlış olurum... İnşallah bir asabiyettir, geçer.

Kudret, köşede konuşulan bu sözleri iştimal olmalı ki, sapsarı kesille-rekt yürüdü. Sağı başı karmakarıktı. Divanın üzerinde baygın yatan evlâdının yanına yaklaşarak onu bir de kendi muayene etti.

Maide, kocasına:

— Kızımız her şeyi iştitti! - dedi.

Böyle ile oğlunun dolu narazla-

birbirlerine baktılar.

Süha:

— Yaptıklarınızın cezası başlıy-yor! - dedi.

Ve Belkısı, annesini ve büyük babasını işaret ederek:

— Ne yazık ki onlar da sizinle beraber çekiyorlar... Sizin için cezanın bu kadarı da kâfi değil; fakat onlara yazık... Ben gidiyorum... Allaha ısmarladık...

Hiç kimse onu durdurmak teşebbüsünde bulunmadı. Delikanlı, aşağı indi, pardösüsünü giydi ve gitti.

Sokaktaki meraklılar çoktandırdığı bulmuşlardı. Bu dram, evin dört duvarı arasında cereyan etmişti. Delikanlı, etrafına bakıp otomobilini aradı. Şoför uyukluyordu. Süha onu uyandırarak:

— Tepebaşına! - emrini verdi.

Arabanın bir köşesine büzüldü. Zihni düşüncelerle kıvranıyordu. Otomobilini başka bir otomobilin takip ettiğinin farkına bile varmadı.

Komiser, Ferhadla konuşup ayrıldıktan sonra, elini başına atmış, uzun uzadıya düşünmüştü; verdiği kararı yeniden mütalâa etmişti. Mesleki hay-siyeti mevzuu bahisti. Kolonbeyler ailesini fazla ırkiltmeden vazifesini görecekti.

(Arkası var)

Balsamin itriyatı KANZUK

BALSAMIN Kremleri - BALSAMIN Güzellik eksiri - BALSAMIN Rimelleri - BALSAMIN Pudraları - BALSAMIN Ruyları - BALSAMIN Dudak ve

Yanak allıkları en kibar mahfillerin kullandıkları ve bütün dünyaca tanınmış sıhhi güzellik müstahzarlarıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ - Beyoğlu, İstanbul

TÜRKİYE İŞ BANKASI

SIKI TUT SIKINTI ÇEKMEZSİN

T. İŞ. BANKASI

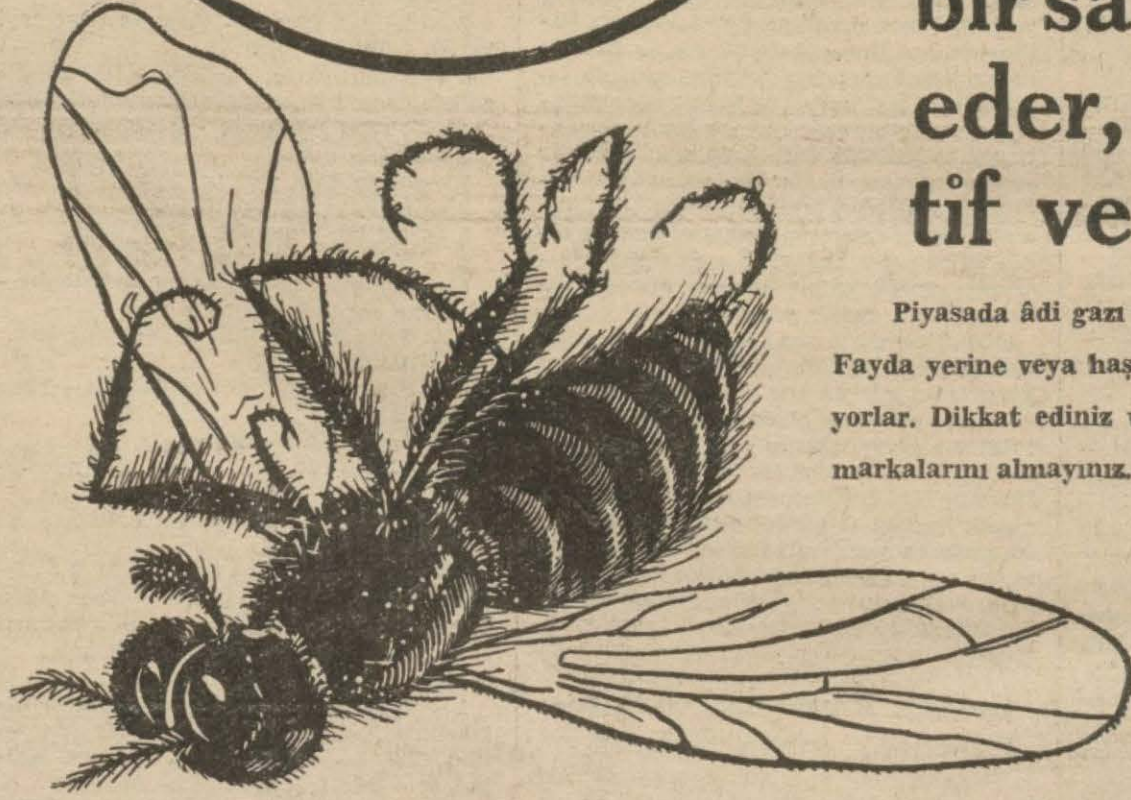
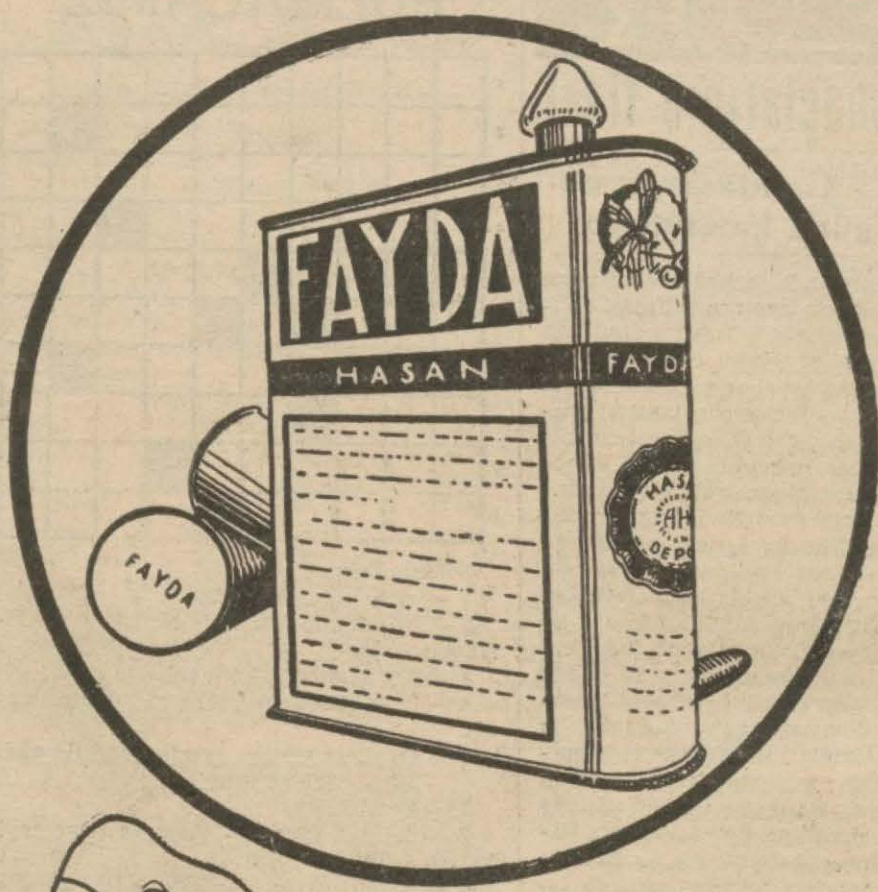
1940 Küçük
Carî Hesaplar
İKRAMIYE PLÂNI

1940 İKRAMIYELERİ :

1 adet 2000 liralık	= 2000.— lira
3 » 1000 »	= 3000.— »
6 » 500 »	= 3000.— »
12 » 250 »	= 3000.— »
40 » 100 »	= 4000.— »
75 » 50 »	= 3750.— »
210 » 25 »	= 5250.— »

Keşideler: 1 şubat, 1 mayıs,
1 ağustos, 1 ikinciteşrin tarih-
lerinde yapılır.

Öksürenlere: **Katran Hakkı Ekrem**
Hakkı Katran pastilleri de vardır

HAŞARAT CANLANIYOR YUVALARINI

FAYDA

ile tahrip ve imha ediniz
**Sinek, tahta ku-
rusu, güve, bit ve
bütün haşaratı
bir saniyede itlâf
eder, kokusu lâ-
tif ve sıhhi'dir.**

Piyasada âdi gazı boya ve naftelin ile karıştırarak
Fayda yerine veya haşaratı öldürücü mayı diye satı-
yorlar. Dikkat ediniz ve bilmediğiniz uydurma Avrupa
markalarını almayınız.

Ufak 20 - Orta 35
Büyük 55 kuruştur
Hasan deposu

FOSFARSOL

EN BİRİNCİ

Kan, Kuvvet, İştihâ Şurubudur

DENTOL

DIŞ MACUNU

Dr. RESPAUT'un

Formülü ve PAS-

TEUR'un tetkikleri

sayesinde İstihzar

edilmiş ve gayet an-

tiseptiktir.

Ağzın Hıfzıssıhhası

Dişleri sağlam ve beyaz muhafaza için
hemen küçük yaşlarında ağzın hıfzıssıh-
hasına itina etmek lazımdır.
Oğlunuzun veya kızınızın tuvalet masası-
nada daima DENTOL müstahzaratını
bulundurmaya unutmayınız.
PASTEUR tetkikleri sayesinde istihzarı
olunan DENTOL müstahzaratı, gayet
antiseptiktir.
Ağız dezenfekte ve tâtir eder. Diş mi-
nalarının siyahlanmasına mani olur. Diş-
lere parlak bir beyazlık temin eder.

DENTOL müstahzar-
ları eczanelerde,
perfümerilerde ve
büyük mağazalarda
satılır.

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı tram-
vay durağı Lekler Apt. Tel: 43924

TAKSİTLE

VANTİLÂTÖRLER - ÜTÜLER -
ZENGİN AVİZELER - KADIN
ÇANTALARI - HEDİYELER - CEB,
KOL, DUVAR SAATLERİ - HA-
VAGAZİ OCAK VE FIRINLARI -
BİSİKLETLER VESÂİRE...

OSMAN ŞAKAR

ve şeriki

Beyazıt Elektrik idaresi karşısı No. 28
Galata Bankalar cad. 59 Tel: 42769
Kadıköy İskele caddesi No. 33/2

Lokman hekim

(Dr. HAFİZ CEMAL)

Dahiliye mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri Pazar hariç her gün
2,5-6 Saat, Cumartesi 9,5-12 fukaraya
T. 22398

Dr. HORHORUNİ

Hastalarını akşama kadar
Sirkeci Viyana Oteli yanındaki mu-
ayenehanesinde tedavi eder.
Telefon: 24131

DOKTOR ARANIYOR

İç Anadolu'da bir maden idaresinde istihdam edilmek üzere bir Doktora ihtiyaç
vardır. İbade, tenvir ve teshin idareye ald olacaktı. İsteklilerin hal tercümeleri ile
talep edecekleri maaş miktarını bildiren Fotoğraflı mektuplarını (Doktor) rûmuzile
İSTANBUL POSTA KUTUSU 176 adresine göndermeleri rica olunur.

ŞÖFÖR ARANIYOR

Müessesemizin Maden civarındaki Güleman işletmesinde istihdam edilmek
üzere ehliyetli bir şöföre ihtiyaç vardır. Tenvir, teshin tarafımızdan temin
edilmek üzere, ehliyetlerine göre ayda 70,— liraya kadar ücret verilecektir.
Taliplerin kendi el yazılarıyla yazılmış tercüme hallerini, varsa bonservis
suretlerini, bir fotoğraflarını:

"Eti Bank Şark Kromları İşletmesi - Maden,"
adresine göndermeleri lazımdır.

Darphane ve Damga matbaası müdürlüğünden

- 1 — Asgari % 97 saf yerli malı ve muhammen bedeli 9125 lira olan 25 ton külçe kur-
şun kapalı zarf usulile satın alınacaktır.
- 2 — Ekstitleme 22/5/940 çarşamba günü saat 14 de idaremizdeki komisyonda yapıla-
caktır.
- 3 — İsteklilerin 684 lira 38 kuruşluk muvakkat teminat ile 2490 sayılı kanunun tayin
ettiği vesaiki ve tekliflerini aynı gün saat 13 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâ-
zımdır.
- 4 — Şartname 8/5/940 dan itibaren her gün idareden verilir.

«3659»

Büyük bir bina aranıyor

Leyli tıp talebe yurdu Müdürlüğünden:

Kadirga Gedikpaşa, Beyazıt, Veznecler ve Şehzadebaşında veya yakınlarında bur-
lunmak ve asgari yirmi beş odalı «daha fazla oda ve salonları ihtiva eden bina tercih
olunur» ve iskâna elverişli mazbut binası olup ta kiraya vermek isteyenlerin açılan Gem-
berlitaş civarında Fuat paşa türbesi karşısında tıp talebe yurdu müdürlüğüne müracaat-
ları.

«3747»